

1784 3 411
DISSERTATIO
HISTORICO-ECCLESIASTICA

DE
PATRIARCHATIBUS, PRIMATIBUS,
AC
DIGNITATIBUS METROPOLITICIS.

Q U A M
UNA CUM PARERGIS SELECTIS

EX
HISTORIA ECCLESIASTICA UNIVERSALI,
AC PARTICULARI

P R Æ S I D E

A N D R E A S P I T Z

ABBATIE TUITIENSIS ORD. S. BENEDICTI PROFESSOR,
HISTORIÆ ECCLESIASTICÆ AC THEOLOGIÆ LITTERARIÆ
PROFESSORE O. & P.

ERUDITORUM TENTAMINI EXPONIT IN ACROATERIO
MAJORE BONNENSI

MANSUETUS SCHRÖDER

MIN. CONVENT. PRESBYTER, HISTORIÆ ECCLESIASTICÆ
AC JURIUM AUDITOR

Die 1. Julii 1784. Mense à IX ad XI.

B O N N Æ,

EX TYPOGRAPHIA ELECT. ACAD. APUD JOAN. FRID. ABSHOVEN.

*Si quis dixerit in Ecclesiâ Catholicâ non esse Hierarchiam
divinâ ordinatione institutam, quæ constat ex Episcopis, Pres-
byteris, & Ministris, anathema sit.*

Trid. Sess. XXIII. de Sacrament.
Ord. Can. VI,

PROEMIUM.

Christus Dominus ex hoc Mundo abiturus ad Caelos, cum Ecclesiam instituisset ad instar Reipublicæ sacræ (in quâ non solum docentes, eosque audientes, sed & in quâ Imperantes, eisque parentes) pro hoc totius Ecclesiæ Regimine suos in terris Legatos, ac Vicarios constituit, ac reliquit duodecim scilicet, quos elegerat, Apostolos. *Data est mihi (ita post Resurrectionem suam omnes sine Discrimine alloquebatur) omnis potestas in Cælo & in terrâ. Euntes ergo docete omnes gentes, baptizantes eos in Nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti (a). Sicut me misit Pater, & ego mitto vos (b). Unus tamen, Petrus, ex duodecim (ut Unitati, & paci Ecclesiæ perpetuo conservandæ magis prospiceretur, ut Capite constituto Schismatis tolleretur Occasio) specialiter præ omnibus aliis electus, qui supremâ in omnes Christi fideles, vel in ipsos Apostolos potestate, ac jurisdictione in tota præemineret Ecclesia. Et ego dico tibi (ita Christus ante passionem suam, singularem illam Petri de Christi Divinitate Confessionem, tu es Christus filius Dei vivi, singulari volens remunerari præeminentia Petrum singulariter alloquebatur) & ego dico tibi, quia tu es Petrus, & super hanc Petram ædificabo Ecclesiam meam . . . & tibi dabo Claves regni Cælorum, & quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum & in Cælis, & quodcumque solveris super terram, erit solutum & in Cælis (c).*

A

Eam,

Eam, quam appromiserat præcipuam potestatem, fidelis in suis promissis Christus post Resurrectionem suam re ipsa contulit (d) *Simoni Joannis diligis me plus bis? . . . pasce agnos meos, pasce oves meas*, Petro non modo Agnorum, seu populi, sed & ovium, seu Apostolorum supremam committens Curam. Hæc ea, cum quæ à Christo Domino (qui ejusdem Summus lapis angularis, unicum & principale fundamentum, præter quod nullum aliud poni potest (e).) instituta Ecclesia, uti per universum terrarum orbem diffundenda, ita ex ejusdem Christi Domini voluntate usque ad Consummationem sæculi esset perduratura (f). Potestatem Petro collatam pertransiisse ad ejusdem Successores (qui soli Episcopi Romani) potestatem quoque à Christo immediate Apostolis concessam ad eorundem Successores (quales cum Trid. (g) veneramur ipsos Episcopos, quos *Spiritus sanctus posuit regere Ecclesiam Dei* (h).) ex eadem Christi voluntate pertransiisse necesse est, Regiminis igitur ecclesiastici forma, qualis ex ipsa Ordinatione divina instituta, quoad Substantiam, ut dici assolet, omnino immutabilis, & invariabilis, nulli quoque mutationi (prout juris divini est, obnoxia Hierarchia ecclesiastica, in qua juxta Trid. (i) præter S. Pontificem continentur Episcopi, Presbyteri, & Ministri, utriusque tamen Hierarchiæ cum *Ordinis*, tum *jurisdictionis* antiqua quoad Substantiam immutata permanente, nova & varia pro Ecclesiæ Disciplina secundum rerum & temporum Circumstantias variabili successu temporis accessere incrementa, nova in Ecclesia Ministrorum nomina, ab antea inaudita nova eorundem invaluere officia, nova pro nova Ecclesiarum Necessitate ac Utilitate introductæ Dignitates v. g. Patriarchales, Primatiales, Metropolitanæ &c. In Originem & jura harum Dignitatum inquirere institutum præsentis Dissertationis, ne vero falcem (ut dici solet) in alienam mittamus sege-

segeteno, ad particularia non digrediemur, sed generalia solam per-
trahendo Dissertatio suis concludetur limitibus. Sit itaque

- (a) Math. 23. *v.* 18 & 19. (b) Joan. 20. *v.* 21. (c) Math. 16. *v.* 18. 19.
(d) Joan. 21. *v.* 16. 17. (e) 1. Corinth. 3. *v.* 21. (f) Math. 23. *v.* 20.
(g) Sess. 23. de Sacr. Ord. C. 4. (h) Act. 40. (i) Sess. 23. de Sacr. Ord.
Can. 6.

CAPUT PRIMUM.

*Exponuntur Origo, Progressus, ac jura antiqua
Patriarchatum.*

ARTICULUS PRIMUS.

De Origine Patriarchatum.

§. I.

Pro clariore Intelligentia quaestionum (quæ de rebus ipsis pertra-
ctant) pauca præmittimus ad Elucidationem ipsarum Vocum ne-
cessaria, & imprimis, quantum attinet ad Etymologiam nominis:
Patriarcha. Vox hæc græca, ac antiqua tum in V. cum in N. sæ-
pius usurpata testamento, sin in sua originaria spectetur significatione
primum Patrum, seu aliquem inter Patres insignem, aut præci-
puum cujusdam familia Caput denotat, hoc sensu legitur: *Secunda*
voce in Copulatione Sanctorum Patriarcharum admitteris (a).
item, *hi Patriarchæ, & Cognationum Principes, qui habitaverunt*
in Jerusalem (b), in novo pariter testamento ea voce primores Ju-
dæorum indignantur, uti David Patriarcha dicitur (c) item Abra-
ham (d). Idipsum nomen, prout Dignitatem aliquam significat,
primum in usu fuit apud Judæos, qui post everfam Hierosolymam
suos Principes *Patriarchas* vocitare solebant, à Judæis nomen istud
adoptasse Montanistas, suorum quibusdam Montani Discipulis nomen
illud

illud adjudicando testis est S. Hieronimus (e): *apud nos (Catholico-
cos) Apostolorum locum Episcopi tenent, apud eos (Mentanistas)
Episcopus est tertius, habent enim primos de Perusa Pbrgyia Pa-
triarchas.* Adoptarunt quoque illud nomen Catholici, ita tamen,
ut primum omnibus promiscue Episcopis fuerit accommodatum (ex-
præfatis Verbis S. Hieronimi colligimus nondum in Ecclesia eo tem-
pore Patriarchas fuisse distinctos ab Episcopis) dein solis Exarchis
redditum proprium, ac denique solis tribus, aut quinque primarum
orbis Romani urbium Episcopis fuerit reservatum, primus, qui hoc
nomen quibusdam Diœceseon Archi-Episcopis imposuit, fuit Socra-
tes (f) hoc vero sensu in monumentis publicis Ecclesiæ hoc nomen
incognitum usque ad tempora Concilii Chalcedonenſis, in quo præ-
cipuis Diœceseon Exarchis, quo nomine tunc temporis majores Me-
tropolitæ communiis veniebant, id attributum legimus, ac peculiari-
ratione in acclamationibus Patrum Leoni I. S. P. *Sanctissimo, ac Bea-
tissimo universali Archi-Episcopo, & Patriarchæ magnæ urbis Ro-
mæ Leoni . . .* Ab eo tempore hisce Exarchis fere solis illud no-
men in hæserat, licet hinc inde aliis quoque Metropolitæ aut Epis-
copis appropriatum inveniamus, de quo vid. Du PIN (g). Quid-
quid vero sit de ipsa nominis Origine, spectatissimæ semper in Eccle-
sia fuere tres Sedes primariæ, cæteris omnibus præ eminentes, *Ro-
mana* scilicet, *Alexandrina*, & *Antiochena*, quarum antistites am-
pliori fruebantur jurisdictione, ac pluribus non modo Provinciis, ac
Diœcesibus præerant, hisce in antecessum præmissis ad rem ipsam
transitum facimus.

(a) Tobite Cap. 6. v. 20. (b) Paralip. 3. v. 28. (c) Act. 2. v. 29. (d)
Hebr. 7. v. 4. (e) Epist. 54. ad Marcellam. (f) Lib. 5. Cap. 8. (g) de
Antiq. Eccles. Discipl. Dissert. I. §. 5.

Undenam prima Ecclesiarum, ac Dignitatum patriarchalium incunabula repetenda, in eo Scriptores varii varias abiere in Sententias. Sunt quidam, qui Sedium patriarchalium incunabula ab ipsomet Christo Domino derivanda, aut certe illarum Institutionem apostolis in acceptis esse referendam prætendunt, PETRUS DE MARCA (a) duo probanda in se fuscipit, quorum primum, Apostolos orbem Ecclesiasticum in Provincias distribuissè ad exemplum Distributionis Civilis, quæ tunc in Imperio vigebar, alterum est, Apostolos hoc ipso in animo habuissè quoddam quasi Corpus Episcoporum statuere sub præsentia alicujus Metropolitanæ, vel omnino Patriarchæ in Urbibus Metropolitanis residentis, inde Patriarcharum & Metropolitanorum institutionem ipsorum Apostolorum ordinationi concludit esse adscribendam, primum auctoritate Petri & Pauli evincere conatur, quorum primus scribens ad novos Christianos secundum limites provinciarum Romanarum eosdem accurate compellat: *Petrus Apostolus Jesu Christi electis advenis dispersionis Ponti, Galatiæ, Capadociæ, Asiæ & Bithyniæ secundum præscientiam Dei Patris &c.* (b) in alterius vero Epistolis sæpius deprehenditur Distributio Ecclesiarum in Provincias veluti Ecclesiarum Macedoniæ, & Ecclesiarum Asiæ, alterum probat ex illo Pauli (c) *reliqui te Cretæ, ut constituas per Civitates Presbyteros, sicut & ego disposui tibi*, quod, quid aliud, quam Titum constituere ampliori cum potestate, auctoritate scilicet, in unaquaque Urbe ordinandi Presbyteros, id est: Episcopos? *ecce Metropolitanæ Institutionem*, ita DE MARCA, adjungens insimul rationem, quæ Apostolos impulerit ad imitandum in sua illa Provinciarum institutione exemplum Imperii, instituendo scilicet Metropolitanos

litanos ea in Civitate, quæ provincie Caput erat, quoniam in illam omnes confluunt, pro negotiorum suorum utilitate, conformiter Canon Synodi Antiochenæ 9. *Episcopos, qui sunt in unaquaque Provincia, scire oportet, Episcopum, qui præest Metropoli, etiam curam suscipere totius Provincie, eoquod in Metropolim concurrunt omnes undequaque, qui habent negotia, unde visum est eum quoque honore præcedere, reliquos autem Episcopos nihil magni momenti aggredi sine illo, ut vult, qui ab initio obtinuit patrum Canon, nisi hæc sola, quæ ad uniuscujusque Paræciam conferunt . . .* Adnotat ad hunc Can. CABASSUTIUS (d). Paræciam olim dictam, quæ nunc Diocesis dici solet, cum olim Diocesis nomen tam in Ecclesiastico, quam Civili usu complures simul complecteretur Provincias. Verum, quam infirmis prædictorum Sententiæ nituntur argumentis, ac imprimis quod attinet ad primum, Christum scilicet ipsummet patriarchalem instituisse Dignitatem, innane est Commentum, ne ullam quidem verisimilitudinis umbram habens, uti diserte ratiocinatur DU PINIUS (e). Ubinam siquidem Christus extra Judæam prædicavit, quasnam gentium Urbes, quamdiu hisce in terris conversabatur, vel per se, vel per suos ad fidem convertit? quonam igitur jure dici valet Sedes patriarchales ab ipsomet Christo modo fuisse institutas? Innegabile quidem omnino Christum potuisse Apostolis dare in mandatis, ut ipsi post gentium Conversionem Patriarchas constituerent, concedendo quarundem Ecclesiarum Episcopis peculiaria quædam jura, ac ampliorem præ cæteris, & in cæteros Jurisdictionem, ast ubinam hujus mandati ullum vestigium? gratis igitur, ac infundate quoque asseritur Patriarchatus ab Apostolis ex Christi mandato fuisse institutos. Verum est, Apostoli suas direxere Epistolas ad distinctas Provincias, verum qui inde sequitur: ergo institutæ Ecclesie secundum

Distin.

Distinctionem Urbium, & Provinciarum? hoc solum concludi valet: ergo Ecclesiæ suere distinctæ propter Distinctionem Urbium & Provinciarum, in quibus Christi fideles debebant, admittamus: Paulus Tito contulit potestatem constituendi per Civitates Presbyteros, constituendi quoque Episcopos, Jus patriarchale, aut metropoliticum fuisse eidem concessum ex eo nondum probatum, aut sin hoc, eodem jure poterimus inferre Apostolos omnium illarum Provinciarum, in quibus Presbyteros, ac Episcopos ordinabant, fuisse Patriarchas, aut Metropolitans (f).

(a) De Concord. Sacerd. & Imp. L. 1. Cap. 3. item Lib. 6. Cap. 1. (b) Epist. 1. Cap. 1. (c) ad Tit. Cap. 1. (d) in Notit. Eccles. (e) Diss. cit. §. 6. (f) Conf. du PINUS L. cit.

§. III.

Nonnulli alii eas Sedes patriarchales asseverant, quas Petrus ipsemet fundaverat, sicque in easdem effuderat quandam plenitudinis apostolicæ plenissimam participationem, qua illum Christus dotaverat, hæcque de Causa Ecclesiis Romanæ, Alexandrinæ, & Antiochenæ Jura patriarchalia attributa fuisse contendunt, utpote quas Petrus ipse, Romanam quidem & Antiochenam per semetipsum, Alexandrinam vero per Marcum ejusdem Discipulum instituerat, ita THOMASSENUS (a), cur vero non potius Antiochenæ Ecclesiæ secundus, Alexandrinæ vero tertius locus assignatus, cum hanc Petrus solius Discipuli opera instituerit, illam vero ipsemet fundaverit, ac plurimis annis rexerit, hujus quidem hanc assignant rationem, Petrum scilicet ab antea Alexandriam venisse, ibique Evangelium prædicasse, quam Antiochiam, utque Antiochiam proficisceretur, Ecclesiæ Alexandrinæ in sui vicem præfecisse Marcum Episcopum. Volunt vero alii Alexandriam (quæ secundas post Romam partes nata erat in civili potestate) etiam

etiam in Ecclesiastica Prælatam esse Antiochia. Aliter vero dū MES-NIL (b) discūrrit: „Hunc igitur dignitatis (patriarchalis) gradum non obtinēre propter amplitudinem, vel quod jure civili aliis præeminent . . . Hunc honorem non habere primi Metropolitanī ex Dignitate Civitatis, sed quia Apostoli, & Viri apostolici in majoribus Urbibus primo prædicarunt Evangelium, cujus lumen inde in minores Urbes, & Pagos facile sese diffudit per Episcopos, quos à se consecratos mittebant Metropolitanī, quorum proinde Jurisdictio innitebatur multis Juribus ecclesiasticis. Ipsi speciali ratione erant Successores Apostolorum, & Sedium apostolicarum, præterea minores Ecclesiæ tanquam Matrem agnoscebant Metropolim, quæ eas in Christo genuerat per Evangelium, demum earum Episcopi titulo Missionis & Consecrationis unionem cum suo Capite retinebant, & subordinationem“. Præfata THOMASSINI opinioni duo præcipua dū PINIUS opponit: primum sin ex eo repetenda Institutio dignitatis patriarchalis, ex facta scilicet Ecclesiarum Institutione per Petrum innumeras fore Sedes patriarchales, quia innumeras Petrus fundavit, ac rexit Ecclesias, latum esse discrimen, Ecclesias apostolicas inter & patriarchales, multas fuisse & olim quoque dictas apostolicas, utpote ab Apostolis institutas, non itidem tot patriarchales, unde TERTU-LIANUS (c) *percurve Ecclesias apostolicas, apud quas ipse adhuc Cathedralæ Apostolorum suis locis præsentur*, inter easdem recenset Corinthum, Philippos, Thessalonicam, Ephesum, quæ prærogativis Ecclesiarum patriarchalium nunquam gavisæ; alterum, quod opponit: Ecclesia Hierosolomytana (licet eam Christus sua Præsentia honoraverit, licet in ea non modo Petrus, sed & cæteri Apostoli sederint) Sedes patriarchalis non erat primis Ecclesiæ Sæculis; ecurr ergo Alexandria, quam Marcus Petri Discipulus, non Petrus ipsemet funda-

fundaverat, atque rexerat, statim ab initio secundum inter patriarchales Sedes locum obtinuit, quem ex post, quo honore carebat tempore Apostolorum, obtinuit Ecclesia Constantinopolitana? Origo itaque dignitatis patriarchalis non repetenda à dignitate eorum, qui eas Ecclesias primi fundarunt atque rexerunt, aliunde igitur Originem Sedium patriarchalium deducendam arbitratur DU PINIUS, deducendam nimirum ex ipsa Romani Imperii divisione. Notum siquidem Imperium romanum in Regiones, ac Provincias fuisse distributum, ac in his constitutas fuisse Urbes quasdam primarias, seu Metropoles, unde ceteræ totæ pendeabant, in iisdem Metropolitibus ob Concursum omnium provinciarum Incolarum summa exercebantur Judicia, ab iisdem petebantur Decisiones causarum atque emanarunt provinciarum Ordinationes, simile quid præfatus Author in rebus ecclesiasticis contigisse autumat, aut ordinandus, aut deponendus erat Episcopus, causæ quædam inter ipsos Episcopos agitæ decidendæ, petrañdum aliud negotium majoris momenti, aut Disciplinam, aut fidem concernens &c. opus consequenter erat iudice sublimiore quadam potestate prædito, ipsimet Apostoli, per quos similia ab antea componebantur, non amplius supererant, ad quem igitur in similibus, & pro ejusmodi causis dijudicandis convenientius recurrebatur, quam ad Episcopum urbis metropoliticæ, in quem ipse loci sublimitas sublimiorem quandam potestatem aliunde transfudisse videbatur? ita Consuetudine paulatim introductum, ut Ecclesiæ urbium Metropolitum, & ipsæ velut metropoliticæ debita Veneratione agnitæ, quarum Episcopi in causis majoribus superiori quadam præ aliis gaudere potestate agnoscebantur, quæ consuetudo deinde confirmata Canonibus v. g. 6. & 7. Concilii Nicæni, Can. 17. Conc. Chalcedon, &c. quo ultimo ita statutum: *Si verò qualibet Civitas per auctoritatem*

ritatem Imperialem renovata est, aut si renovabitur in posterum, Civitibus & publicis Ordinationibus etiam Ecclesiarum parochianarum Ordinationes confirmantur. In hac itaque sententia illi Episcopi privilegiis ac prerogativis Patriarcharum, ac Metropolitanarum suomet jure fruebantur, qui primariis provinciarum Civitatibus, à quibus reliquæ pendebant, erant præfecti spectata Imperii Romani in provinciis Distributione, & civilis Regiminis forma, inattenta Hierarchiæ apostolico confirmata instituto.

(a) P. 1. L. 1. Cap. 7. 8.

(b) Lib. 2. Doctr. & Discipl. ad an. 56. N. 71.

(c) Lib. de Præscript.

§. IV.

Data DU PINII opinio omni ex parte non videtur approbanda, ac primo admodum infirma illa sequela ex Doctrina THOMASSINI deducta, sequi nimirum innumeras fuisse Sedes tum patriarchales, tum metropolitanas, tot scilicet, quot vel à Petro, vel à reliquis Apostolis fuere institutæ Ecclesiæ; ecquis etenim adeo despiens, ut omnibus illis dignitatem Patriarchatus adjudicet? eæ solum per Apostolorum Principem vel per alium ex ejusdem speciali jussu erectæ ea gavilæ prerogativa, quibus Apostoli habita ratione præcipuarum urbium, in quibus Sedes Imperii, eandem contulerunt. Vacillat quoque & altera ratio ab Ecclesia Hierosolomitana petita, in qua Petrum una cum cæteris Apostolis sedisse affirmat, sin enim hoc de fixa Sede episcopali intelligendum, apertæ falsitatis convincitur, omni enim caret dubio, primum Ecclesiæ Hierosolymitanæ Episcopum non S. Petrum, sed extitisse S. Jacobum, quæ vero de causa & occasione, & qualiter Sedibus patriarchalibus accenseri cœperint Ecclesia Hierosolymitana, & Constantinopolitana, de eo infra videbimus. Id vero, quod prælaudatus DU PINIUS aditruit, provinciarum nimirum ecclesiarum

sticarum Divisionem olim regulatam juxta Normam & Divisionem
 Imperii, ita, ut illa Ecclesia velut Metropolitanica habita, quæ Eccle-
 sia urbis Metropolis, id inquam reprobare nescimus; ex quam
 enim causa omnium Ecclesiarum antiquissima, pariter & Sanctissima
 Jerosolymitana nihil antiquius, quam simplex Parœcia, Cæsareæ
 Palestinæ Metropoli subjecta, & suffraganea habebatur, non alia de
 causa, quam quia secundum civilem Imperii partitionem Cæsarea ve-
 lut Metropolis totius Palestinæ agnoscebatur? similiter undenam ve-
 niebat, quod Byzantinus Episcopus, postea sublimatus ad apicem dig-
 nitatis patriarchalis suo tempore extiterit Suffraganeus Heraclensis
 Metropolitæ, ratio non alia, quam quia Hieraclea ab irato & infenso
 septimio severo supra Byzantium fuerat sublimata? En luculentum
 argumentum Metropoles ecclesiasticas annexas fuisse Metropolibus
 Civilibus. Vid. CABASSUTIUS (a) unde ex ipsa loci Dignitate ac Præ-
 rogativa singularis quædam Dignitas, ac Prærogativa in ipsam ejus-
 dem loci Ecclesiam redundabat, quare Magnif. & Cl. p. ZALLWEIN (b)
 non sine Numine Divûm factum esse existimat, quod Petrus ipse in
 primariis tribus Urbibus Romana per Occidentem, Antiochena per
 Orientem, Alexandrina per Meridiem instituerit Ecclesias, hacque
 ratione in Ecclesia renovatam fuisse jam dudum factam à Romanis
 Imperii Divisionem diserte asserit ANACLETUS P. (c). Et illud quo-
 que (quod THOMASSINUS præten dit, scilicet ab ipsis Ecclesiæ pri-
 mordis singularem quandam, & præcellentissimam Romanæ, Alexan-
 drinæ, & Antiochenæ Ecclesiæ fuisse potestatem, ut quæ in eas pro-
 fecta sit à Petri principatu, qui eas & instituerat, & præsentia sua
 cohonestaverat &c.) & illud, quo inquam jure reprobari valeat, non
 videmus. GELASIUS P. in Synodo R. (d) ex eo singularem dicta-
 rum Ecclesiarum præminentiam promanare declarabat „quamvis
 univer-

universæ per orbem catholicæ Ecclesiæ, inquit, unus Thalamus Christi sit, sancta tamen Romana Ecclesia nullis Synodicis Constitutis cæteris Ecclesiis prælata est, sed Evangelica voce Domini, & Salvatoris nostri Primatum obtinuit . . . Tu es Petrus, & super &c. est ergo prima Petri Apostoli Sedes Ecclesia Romana, secunda autem Sedes apud Alexandriam B. Petri nomine à Marco ejusdem Discipulo, & Evangelista consecrata est, ipseque à Petro Apostolo in Ægyptum directus verbum veritatis prædicavit, & gloriosum consummavit Martyrium. Tertia vero Sedes apud Antiochiam ejusdem B. Apostoli Petri nomine habetur honorabilis, eo quod illic, priusquam Romam venisset, habitavit, & illic primum nomen Christianorum novellæ gentis exortum est^(a) Cum Cl. itaque ZALLWEIN l. cit. duas istas diversas esse conciliandas opiniones, ac utramque in subsidium esse vocandam, originem scilicet dignitatum Patriarchalium tum ab Ecclesiis Matricibus per Petrum fundatis, tum ab urbibus Metropolitibus esse derivandam arbitramur, in erigendis siquidem eisdem Ecclesiis Petrus sine dubio ipsam dignitatem & celebritatem Locorum (utpote è quibus Lux Evangelii in alias Provincias facilius propagaretur) respexit, sine dubio quoque ipsi Christiani easdem Ecclesias singulari veneratione ac honore fuere profecuti, unde factum, quod moribus populi, ipsorum quoque Episcoporum varia quædam jura, ex quorum complexu denique orta jura Patriarchalia, in illarum Ecclesiarum Episcopos fuerint translata.

(a) Diff. 14. de Provinc. Eccles.

(b) Tom. 4. Princip. J. Eccles. q. 2. Cap. 8.

(c) Can. Provincias Distinct. 99.

(d) de an. 494.

ARTI-

ARTICULUS SECUNDUS.

De Statu, ac Progressu Patriarchatum.

§. I.

Tres trium præcipuarum orbis Romani Civitatum, ut modo vidimus, Episcopi Romanus, Alexandrinus, Antiocheus antiquitus jure Patriarchatum præeminebant, inter hos vero Principem locum semper obtinuit Episcopus Romanus, in quo quintuplicem personam juxta diversum genus potestatis, ac jurisdictionis distinguere licet. Primo siquidem est urbis *Romæ Episcopus*, sustinet 2do personam *Metropolitæ* in Provincia Romana, 3tio *Primatis* in Italia, & adjacentibus Regionibus, 4to personam *Patriarchæ*, 5to eundem ut *Primates universalem*, & *supremum* in toto orbe catholico agnoscimus, id quod nulli alteri Patriarchæ proprium, utpote quorum omnium potestas intra certos certarum Provinciarum limites coarctata, quousque vero Episcopi Romani potestas patriarchica sese extenderit, controvertitur. DE MARCA (a), THOMASS. (b) NATAL. ALEX. (c) & alii non infimi subfellii Doctores patriarchatum Episcopi Romani per omnes totius, qua late patet, Occidentis Provincias sese extendisse judicant, primo argumentum petunt ex Epistola synodica Concilii Arelatenfis I. (d) in qua Patres ad Silvestrum R. P. Tu, qui majores Diœceses tenes, quia scilicet 7. vel 8. Occidentis Diœceses obtinebat. 2do Adducunt testimonium S. BASILII, qui (e) conceptis verbis R. Episcopum vocat: *Occidentalium Coryphæum*, id est: Occidentalis Ecclesiæ Principem. 3tio Proferunt in medium auctoritatem S. Augustini, qui (f) Innocentium Ecclesiæ Occidentalis præfidentem nominat, plura alia argumenta vid. apud DE MARCA (g) ubi in fine adjungit, quod, nisi jure Patriarchico in Occidente Episcopi

copi

copi Romani fruerentur, sese tamen Patriarcharum nomine iactare non consueverint, sed auctoritatem suam sola Sedis apostolicæ appellatione explicaverint, item Cap. seq. quod jus istud Patriarchicum, quo Patriarchæ in suis Diocæsisbus potiebantur, in sua Diocesi Urbicaria, & in Italica frequentius Episcopus Romanus exercuerit, quàm in cæteris Occidentis Provinciis. DU PINIUS (b) contrariam tuetur Sententiam, Romanum scilicet Episcopum in nullas alias Ecclesias, præterquam in Ecclesias Vicariatus ordinario jure potestatem verè patriarchicam olim habuisse, id quod præcipuo hoc demonstrat argumento, Pontificem scilicet Romanum nullibi, quàm in solis Ecclesiis Vicariatus Romæ Metropolitanæ, aut Episcopos jure ordinario ordinasse, quod unum ex præcipuis Jurium patriarchalium, item R. P. ex toto Occidente potestate patriarchali Synodum convocasse (quod pariter ad jura Patriarcharum spectat) nullibi legi, & sin quandoque reperitur numerosas, imò generales ab eodem convocatas fuisse Synodos, jure *Primatus*, non vero jure *Patriarchatus* factum fuisse asserit, adeoque ex ultimo non concludi jus Patriarchicum in totum Occidentem fuisse exercitium, Patriarchatum itaque Episcopi Romani contendit concludi limitibus provinciarum, quæ Vicario urbis parebant, & dici solent *Suburbicariae*, de quæis plura infra. Ad argumenta in contrarium allegata, & quoad primum respondet esse simile huic: *P. Romanus majores Occidentis Dioceses tenet, ergo omnes*, qualiter vero hoc procedit? ad alterum ex Basilio depromptum: quod, sin per Occidentalis Ecclesiæ Principem is intelligatur, qui inter eosdem primus, reliquos honore, ac dignitate præeminet, nemo inficias eat hoc sensu R. P. Occidentalis Ecclesiæ fore Principem, aliud vero ipsummet judicasse Basilium, sin eo nomine veniat, qui totum jure Patriarchatus regerit Occidentem, id ipsud quoque
ad

ad *gratum* ex S. AUGUSTINO allatum, nil scilicet aliud inde concludi, quam R. Episcopum agnatum à S. Augustino ut primum inter Occidentis Episcopos, qua de causa eundem certam quandam in totum Occidentem superinspectionem habere, hocque non ex jure Patriarchatus, sed ex jure Primatus aliunde notissimum, ad alia argumenta Responsiones ibidem vid.

- (a) Lib. 1. de Concord. Sacerdot. Cap. 5. (b) P. 1. L. 1. Cap. 8. (c) Hist. Eccles. Sac. 4. Cap. 5. (d) de an. 314. (e) Epist. roma. (f) Lib. 1. contra Julian. Cap. 4. (g) L. cit. (h) Diff. cit. §. 11.

§. II.

Secundus inter Patriarchas locus primis Ecclesiarum sæculis concessus Episcopo Alexandrino ea in Urbe Ægypti, quæ ab Alexandro Magno nomen sortita, quam extiterit ratio, cur ordine Dignitatis Alexandrinus Antiocheno prælatus, de eo audivimus modo §. III. præced. art. Patriarchatum hunc sese extendisse ex antiqua consuetudine per omnes & singulas Ægypti, Lybiæ, & Pentapoleos Ecclesias constat ex Can. 6. Conc. Nicæni, de quo statim plura. Latius hunc Patriarchatum suos extendisse limites nullibi reperitur, imo constat eum nil quidquam in Africam Occidentalem juris habuisse. Tertium Patriarchatus honorem sortitus Episcopus Antiochenus. S. Petrus Evangelio tanto zelo, tantoque fructu promulgato (ut tria circiter hominum millia ad veram Christi fidem perduxerit) (a) non tantum Judæis, sed & gentibus, utpote communis omnium Pastor annuntiandum esse Evangelium arbitratus relicta Judæa discessit Antiochiam primariam Orientis urbem, in qua primum Discipuli appellati fuere *Christiani* (b). Rationem, cur Petrus ibi præ cæteris Urbibus causa prædicandi Evangelii specialiter selegerat Antiochiam, assignat S. Hieronimus (c) ubi ait: *Palestina Metropolim Cas-*

ream esse, & totius Orientis Antiochiam, ex qua vel ideo verbum Dei facilius propagari poterat in circumjacentes Regiones. BARONIUS (*d*) ex Eusebio ostendere conatur Petrum per septennium Ecclesiae Antiochenae praefedisse, id quod tamen (ut ipsemet dicit ibidem (*e*) non sic accipiendum de locali situ, ut nunquam loco motus semper eo tempore federit, sed potius auctoritate praefuerit, nec sic quidem, ut ejus Civitatis, & Provinciae ambitu illius potestas fuerit circumscripta, sed sic sedisse dicatur, ut apostolica Praefectura, & potestate in omnes Ecclesias sibi à Christo collata universum gregem gubernaret. Ast, quidquid sit. (id quod nostri non est instituti accuratius examinare) quo modo, quonam ac quanto tempore Romae & Antiochiae Petrus federit, nemo in dubium vocare potest Petrum non modo Sedem Antiochenam instituisse, sed & in eadem praefedisse, eique Evodium praefecisse. Patriarchia haec sese extendit per totam (in qua quindecim comprehensae Provinciae) Dioecesin Orientis, haecque finiebatur, non enim Antiochenus vel in universam Asiam, vel in caeteras Imperii Dioeceses, Asianam scilicet, Ponticam, & Thracicam jus patriarchale unquam obtinuit. Alexander Antiochenus Episcopus attentaverat Sedi suae vindicare jus ordinandi non solum Metropolitanas, sed etiam reliquos Sedi suae subiectos Episcopos, desiderium ejusdem approbavit Innocentius I. ad ejus consulta respondens eo tamen adhibito temperamento, quoad Ordinationem Episcoporum secundi Gradus, ut Vicinos quidem ad se accersat, longe tamen distantes in Provinciis consentiat ordinari, caeteros non sine permisso, conscientiaque tua sinas Episcopos ordinari, in quibus hunc modum recte servabis, ut longe positos literis datis ordinari censeas ab iis, qui nunc eos suo tantum ordinant arbitrato, vicinos autem, si assimas, ad manus impositionem tuae gratiae statuas pervenire. DE

MARCA

MARCA (f). In Conc. tamen Ephesino A. 431. tertia (cum Rheginus Constantiæ Cyprî Episcopus, & alii ejusdem Insulæ antistites libellum obtulerant Synodo, quo adversus Antiochenum Episcopum expostulabant Ordinationes Episcoporum illius Insulæ usurpantem, quæ secundum Canones ad Synodum provinciæ spectarent) Ordinatio Episcopi Constantiæ, Cyprî Metropolitanî, tametsi intra limites Patriarchatus Antiocheni contineretur, relicta est Synodo illius provinciæ, & vetita Patriarchæ Antiocheno, insuperque statutum, jus Ordinationum Cypris Episcopis Canonibus, & veteri consuetudine quæsitum fervari debere, ac prohibitum, ne Regionum aliarum Episcopi alienas Provincias invaderent, aut jam occupatas retinerent insuperhabitis Canonibus, *ne sub Sacerdotii prætextu mândanæ potestatis fastus irreperet, ne clam paulatim libertas amittatur, quam nobis donavit Sanguine suo Dominus Jesus Christus* (g).

(a) A. 431. §. 41. (b) A. 431. §. 26. (c) cont. Joan. Hierosolim. §. 37.
(d) ad an. 39. §. 21. (e) §. 25. (f) L. 6. Cap. 4. (g) Nat. Alex.
Sæc. 5. Cap. 3.

§. III.

Ea, quæ diximus §. ultimo Art. præced. moribus populi, ac Episcoporum primitus introducta, ac in Episcopos Ecclesiarum Romanæ, Alexandrinæ, Antiochenæ translata, ac indies magis, magisque aucta jura, dein lege publica variorum Conciliorum fuere confirmata, ac stabilita, ac primum Can. 6. Nicæno. Canonem ipsum juxta versionem Dionysii exigui (quia in eo difficultates enucleandæ) adducimus „antiqua consuetudo servetur per Ægyptum, Lybiam, & Pentapolim, ut Alexandrinus Episcopus horum omnium habeat potestatem, quæ & Urbis Romæ Episcopo parilis mos est. Similiter

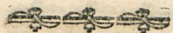
C

&

& apud Antiochiam, cæterasque provincias suis privilegia ferventur Ecclesiis. Illud autem generaliter clarum est, quod si quis præter Metropolitanæ sententiæ fuerit factus Episcopus, hunc magna Synodus definitur, Episcopum esse, non oportere. Sin autem communi cunctorum Decreto rationabili, & secundum Ecclesiasticam Regulam comprobato, duo aut tres propter Contentiones proprias contradicant, obtineat sententiæ plurimorum. Canon hic integer dictis Verbis à Dionysio non est relatus, sed, ut animadvertit CABASSUTIUS (a) ejusdem initium supplendum tum ex vetustissimo Codice Canonum, quo temporibus Julii P. Ecclesiæ Romana utebatur, tum ex Act. 16. Conc. Chalcedonensis, tum ex alio perantiquo Canonum Codice à Quesnellio ad fidem trium Manuscriptorum vetustissimorum in lucem publicam emissio, tum &c. in quibus mentio fit *Primatus Romani* (b). Idem quoque ibidem annotat apud RUFINUM mentionem fieri *Provinciarum & Ecclesiarum Suburbicariarum* hisce Verbis: *Et apud Alexandriam in Urbe Roma vetusta consuetudo servetur, ut vel ille Ægypti, vel hic Suburbicariarum Ecclesiarum sollicitudinem gerat.* Canon iste (prout vult LAUNOIUS) (c) occasione Schismatis Meletiani conditus, cum siquidem ex instituto majorum esset receptum, ut Alexander Episcopus per singulas Ægypti, Lybiæ, & Pentapoleos provincias jure celebrandi sacras Ordinationes gauderet, illudque jus factò Schismate mirum in modum perturbare Meletius non vereretur, visum erat Nicænis Patribus huic malo succurrere edito hoc Can. 6., quo Episcopo Alexandrino, & aliis Metropolitanis, antiqua sua jura ac privilegia conservarentur, ac stabilirentur. Cumque (quod planum est ex ipsis Can. Verbis colligere) certa à Patribus instituatur Comparatio Episcopum Romanum inter, & Alexandrinum quoad Ordinationes Episcoporum, Presbyterorum, aliorumque Clericorum,

eorum, ex his, aliisque prælaudatus Theologus evincere studet cit. Can. sermonem non institui de juribus *Patriarchalibus*, sed *Metropoliticeis*, aut, quam infirma argumenta, esto, Canonem fuisse Occasione Schismatis Meletiani editum, quid inde? indene sequitur solum agi de juribus Metropolitanis? Canon dicit in terminis: antiqua Consuetudo fervetur *per Ægyptum, Lybiam, & Pentapolim*, jus sese protendens in plures provincias qui poterit esse simplex jus Metropolitanum, cum hoc intra limites unius tantum provincie coarctatum? verum est, non nominatur jus Patriarchicum, at hoc, quid mirum? nomina illa: *Patriarcha, Jus patriarchale* tempore Conc. Chalcedonensis primum invaluisse audivimus §. I. Art. præced., rem ipsam tamen in Ecclesia modo dudum fuisse notam, ac extitisse ante Conc. Nicænum, qui poterit negari? alterum ejusdem argumentum semetipsum destruit, jus etenim R. Episcopo competens, ordinandi Episcopos, sin solum ad provincias sue Metropoli subjectas restrictum, non autem ad alias, aliis Metropolitibus parentes provincias extensum, quid hoc ad confirmanda jura Alexandrini in Lybiam & Pentapolim faciebat? ad quid dictum per Synodum: *quia & Urbis Romæ Episcopo parilis mos est*, jus illud igitur R. P. ad alias quoque plurium Ecclesiarum Metropolitanarum provincias sese extendens, ut ergo comparatio firmo pede subsistat, Canonem de jure patriarchico loqui necesse est. Nec obest, ultimis Can. Verbis: *illud autem generaliter clarum est, quod &c.* explicite, ut dicitur, jura Metropolitanarum, quoad Ordinationes Episcoporum facta rectaque conservari, ac confirmari, quid enim prohibet, quominus eodem Can. 6. & Patriarchis, & Metropolitanis sua stabiliantur Jura, ac idipsum, quod quoad jura Metropolitanarum circa Ordinationes Episcoporum modo statutum Can. 4., denuo confirmetur, ac specialiter præcaveatur, ne per jura quibusdam

dam Sedibus concessa præjudicium Juribus Metropolitanorum inferatur (d).

- (a) In Notit. Eccles. ad hunc Can. (b) vel enuntiative: *Ecclesia Romana semper habuit Primatum &c.* vel Decretorie: *Ecclesia Romana semper habeat Primatum.* (c) Diss. de resta Intellig. Can. 6. Nic. (d) vid. DE MARCA & Nat. Alex. Diss. 20, Sæc. 4.

§. IV.

Non omnimoda Can., de quo egimus, R. Episcopum inter & Alexandrinum instituta comparatio, sed solum quoad patriarchicam Dignitatem, illique annexa Jura, ad vindicandum scilicet Episcopo Alexand. Jus celebrandi Ordinationes Episcoporum per Ægyptum, Lybiam, & Pentapolim, in Exemplum Patres adduxere Jus patriarchicum R. Episcopi celebrantis Ordinationes Episcoporum & Metropolitanorum per omnes provincias *Suburbicarias*, de Juribus vero pontifici, qua supremo Christi in terris Vicario propriis nedum cogitare, multo minus eadem certis provinciarum Limitibus circumscribere voluere, sit igitur patriarchicam P. potestatem inter Suburbicarias Ecclesias fuisse hoc Canone coarctatam, vid. §. I. hoc Art., inde perperam Novatores eruunt Primatum R. P. hoc Can. fuisse eversum (a). Quænam nomine Urbium, & provinciarum *Suburbicariarum* veniant, & quinam illarum provinciarum Limites, controversitur, quantum ad Ecclesias *Suburbicarias* certum easdem provinciis *Suburbicariis* respondere, tota ergo quæstio de Ecclesiarum *Suburbicariarum* Limitibus ex provinciarum *Suburbicariarum* Limitibus pendet, certum pariter provincias *Suburbicarias* alias dici non posse, quam quæ Romam circumjacebant, tota igitur difficultas in assignandis earum Limitibus. VAN ESPEN (b) Regiones *Suburbicarias* nominat, quæ *Vicario*, sive *Præfecto* urbis parebant, alii vero aliter loquuntur, quidam

dam easdem intra centesimum ab Urbe Milliare coarctant, alii vero easdem ad omnes Provincias, quæ *Urbis Vicario* parebant, protendant, sed de eo plura vid. apud DU PINIUM (c), ex toto Can. Contextu evidens in ultima parte Canonis (d) agi de Electione Episcopi, cui, cum juxta Disciplinam illius temporis non tantum Episcopi Comprovinciales, sed & populus interveniret, voluit Canon, ut Metropolitanus Electionem probet, si eam canonicè, sive secundum Ecclesiasticam Regulam factam esse agnoverit ex communi & plurium Suffragio, licet duo, vel tres propter *proprias Contentiones*, vel ut vertit ISIDORUS: *Animositate ducti per contentionem contradixerint*, hoc est, ut notat ZONARAS, *contentionis studio, non aliqua certa ratione discrepent* (e).

- (a) Vid. Nat. Diff. cit. prop. 2. (b) Comment. in Can. J. Vet. & Nov. pag. 110.
 (c) Diff. cit. §. ult. (d) *Sin autem communi cunctorum Decreto &c.*
 (e) VAN ESPEN L. cit.

§. V.

Hiscè tribus (de quibus hucusque) Patriarchis accessere exposit alii duo Constantinopolitanus scilicet, & Hierosolymitanus, de quibus impresentiarum. Constantinopolitanus Heracleensis in Thracia ut dictum §. ult. Art. præced.) Metropolitanæ ab antea fuerat Suffraganeus, cum vero Imperii sedes, & nova Roma Byzantium evassisset, Episcopi Byzantini mox Cristas erigere, ac suprema Dignitatum subfellia ambire cœpere, ipsaque urbis Dignitas Episcopo ad majores honores, ad ampliorem Authoritatem aditum patefecit, resque in Conc. Constantinop. 381. favore, ac Ope Imperatorum eo deducta, ut Can. 3tio fuerit decretum: *Constantinopolitanus Episcopus habeat Primatus honorem post Romanum Episcopum, eo quod sit Nova Roma* relat. (a) Circa hunc Can. quædam Controversia, & primo Eamius Annal.

Annal. Ecclesias, Parens (b) commentitium, ac subditium, nec ab Oecumenicâ Synodo constitutum eundem asserit, rationes, queis ad hoc asseverandum motus, ibidem allegat: quomodo verisimile Timotheum Alexandrinum, in cujus præjudicium istud decretum latum, adeo mutum extitisse, ut Constantinopolitanum Antistitem sibi præferri æquo animo passus fuisset? Anatolius post Synodum Chalcedonensem, & in ipsa patriarchica jura sibi arrogans vi Can. 28., mox S. Leonem R. P. sibi acerrime adversantem expertus fuerat, quod sin ab antea Sedi Constantinopolitanæ id concessum modo à Synodo Oecumenica 2da, satis fuisset Anatolio presentem laudare Canonem, cujus nunquam vel levem saltem habuit rationem, ipsi quoque Episcopi anno sequenti Constantinopolim convenientes, cum scripserunt Litteras ad Damasum de rebus hoc anno 381. in Synodo gestis, nullam penitus habuere istius Canonis mentionem, qui, sin sancitus, minime prætermittendus fuisset, accedit, hic Can. videtur adversari Canoni secundo, in quo Diœceses distinguuntur, haud igitur credi valet ab eadem Synodo fuisse decretum, quonam enim modo voluisset Synodus quibuscunque Provinciis sua jura integra præservare, sin tanta in præjudicium aliarum Ecclesiarum contulisset Ecclesiæ Constantinopolitanæ? Hæ BARONII rationes, verum certe tanti non videntur ponderis, ut recedendum à Sententia aliorum gravissimis suffulta testimoniis. V. g. SOCRATIS (c), SOZOMENI (d), imo ipsius Conc. Chalced. 28., ut infra videbimus. Ad rationes allatas respondere quoque facillimum, ad *primam*: Undenam constat Timotheum non intercessisse, licet hujus non habeatur memoria? aut, esto, quod non intercesserit, quid inde? forsitan causa, quia Imperator obstitit, aut quia ipsemet Timotheus æquum ita esse, aut non magnum Sedi suæ exinde inferri præjudicium existimabat &c. ad quid

quid necesse Canonem 3^{ium} laudari ab Anatolio, cum sufficienter laudatus in Conc. Chalcedonensi, idque optime resciverat S. Leo, & nunquid Anatolium suum hoc Can. defendisse honorem satis notum ex ipsa Epistola Leonis ad eundem, in qua: *Persuasioni tuæ in nullo penitus suffragatur quorundam Episcoporum ante annos 60, ut hæc facta subscriptio . . . ? ad 3^{ium}*: Episcopi in sua ad Damarium relatione rationem solum reddunt tum suæ fidei, tum Administrationis Ecclesiarum Ordinationis scilicet Nestarii & Flaviani, Canones verò à se Conditos non recensent, & quid miri, quod istius Can. 3. non meminerint Patres, cum scribebant ad P. variis de causis subiratum, cui Can. istum sciebant ingratum, & majoris iræ incentivum? ad ultimum: quis dicit Can. contradicere Canoni secundo, cum Episcopo Constantinopolitano non patriarchalis Dignitas, aut Jurisdicção in Dioeceses Thracicam, Ponticam, & Asiaticam confert, sed merum honoris confessum, post Romanum Episcopum, servatis insuper singularum Dioeceseon Privilegiis, cum vero & hoc ipsum sit illud alterum, quod ex hoc Can. controvertitur, ideo paucis probaturi aggredimur, sitque

(a) *Distinct.* 22. Can. 3. (b) ad an. 381. §. 35 & 36. (c) Lib. 5. Hist. Eccles. Cap. 8. (d) Lib. 7. Cap. 9.

§. VI.

Institutio Sedium patriarchalium, ac Collatio certarum Prærogativarum, ac Jurium punctum solius Disciplinæ, dubitari consequenter nequit, quin ejusmodi Institutio, quin facta cuidam Sedi certarum prærogativarum, ac privilegiorum concessio pro bono Ecclesiæ mutari, ampliari, vel etiam restringi valeat, non obstante igitur Decreto Conc. Nicæni (*ut suis privilegia serventur Ecclesiis*) aliter poterat in alio disponi Concilio, quidnam in vim Can. præfati Constantino-

tinopolitani concessum Episcopo Constantinopolitano, ut modo dictum, controvertitur. NATAL. ALEXANDER (a). Verum jus Patriarchale in Diöceses Thracicam, Ponticam & Asiaticam Episcopo Constantinopolitano adjudicatum autumat, verum cum ESPENIO, aliisque manifestum omnino nobis videtur solum *Honorarium*, sive *bonoris privilegium* post R. P. indultum fuisse Episcopo Constantinopolitano, quem admodum Antistiti Hierosolymitano in vim Canonis 7^{imi} Nicæni: *quia consuetudo obtinuit, & antiqua traditio, ut Ælia Episcopus honoretur, habeat bonoris consequentiam salva Metropolitanæ propria Dignitate*, nonne etenim Canonis verba aperte dicunt: *Constantinopolitanus Episcopus habeat Primatus honorem post R. Episcopum?* quidnam aliud hæc verba valent indigitare, quam secundum locum post R. Episcopum, quoad concessum honoris? quonam jure quispiam dicet Constantinopolitano Antistiti tribui Jurisdictionem in tres præfatas Diöceses, cum in Canone de eisdem altum teneatur silentium? imo nunquid ipsimet Patres Constantinopolitani Can. 2do limites singularum Diöcesium determinant: *juxta Canones Alexandrinus Antistes, quæ sunt in Ægypto, regat solummodo, & Orientis Episcopi Orientem tantum gubernent &c.* nunquid indiscriminatim omnibus omnino Episcopis prohibetur: *ne non vocati Episcopi ultra suam Diöcesim accedant propter Ordinationes faciendas, vel propter alias Dispensationes Ecclesiasticas &c.*, nonne & hæc prohibitio stringebat Episcopum Constantinopolitanum? qui igitur hæc poterunt combinari Patres quoque eidem Jurisdictionem in Diöceses Asianam, & Ponticam concessisse? vid. insuper Lex THEODOSII AUGUSTI de *restituendis Basilicis* de anno 381. tertio Kalend. Augusti (b). Ex factis & attentatis Episcoporum Constantinopolitanorum tempore intermedio Conc. Constantinopolitanum inter & Chalcedonen-
nense

nense perperam, ut nobis videtur, NAT. ALEXANDER à posteriori
 vult inferre à Patribus Constantinopolitanis Jus patriarchicum in præ-
 nominatas Diœceses fuisse adjudicatum. In dictum Can. annotat idem
 FLEURY (c) „in hoc Canone conspicitur totius Hierarchiæ in Eccle-
 sia orientali Oeconomia. Primo ponuntur duo Patriarchæ, quo no-
 mine posteriori tempore appellati fuere, nempe Alexandrinus, & An-
 tiochenus, quorum Jura erant maxime diversa. Episcopus Alexan-
 drinus omnibus Ecclesiis Ægypti, comprehensis Ecclesiis Lybiæ, &
 Pentapolis præerat, sed Episcopus Antiochenus quibusdam privilegiis
 gaudebat, & Regimen ecclesiasticum Diœcesis Orientalis, ejus ca-
 put erat Antiochia, generatim Episcopis Orientis tribuitur, quos in-
 ter plures Metropolitanis numerabantur. Episcopi Primates aliarum
 trium & vastarum Diœcesum Asiæ, Ponti, & Thraciæ sequenti tem-
 pore Exarchæ titulum acceperunt. Asiæ Primas erat Episcopus Ephe-
 sinus, in Ponto Episcopus Casareensis in Cappadocia, Thraciæ Pri-
 mas hætenus Episcopus Heracleensis fuerat, ejus auctoritatem jam
 ex tunc nascentis Sedis Constantinopolitanæ splendor opprimebat“.

(a) Diff. 38. in Sæc. 4.

(b) apud Fleury Lib. 18. §. 9.

(c) L. cit. §. 7.

§. VII.

Et si, uti §. priori assertum, nulla omnino Patriarchica Jurisdictio
 in vim Can. 3^{ti} Antistiti Constantinopolitano collata, ipsemet tamen
 ille Can. Episcopis Constantinopolitanis occasionem suppeditabat, non
 solum altiorem honoris gradum, sed & superiorem super cæteros tam
 Metropolitanis, quam Exarchos arrogandi potestatem, remque paula-
 tim eo perduxerunt, ut in Conc. Chalcedon. in didjudicandis causis
 Clericorum, vel Episcoporum contra Metropolitanis alternativa, vel om-
 nino Jus præventionis cum cæteris exarchis attribueretur Can. 9.: Si

D

CHIZ

cum ipsius Provinciae Metropolitanano Episcopus aut Clericus controversiam habeat, Diæcesis Exarchum adeat, vel Imperialis urbis Constantinopolis Thronum, & apud eum litiget, rel. (a) Si quis vero putaverit se à proprio Metropolitanano gravari, apud Primatem Diæcesis, aut apud Constantinopolitanæ civitatis Sedem agat iudicium (b). Apertius demum iacta Patriarchatus Constantinopolitani fundamenta, dum Act. 15. absentibus Sedis apostolicæ legatis, summo Patrum consensu editus Can. 28.: *Sanctorum Patrum Decreta ubique sequentes, & Canonem, qui nuper lectus est 150 Dei amantissimorum Episcoporum recensentes, eadem quoque & nos decernimus, ac statuimus de privilegiis sanctissimæ Ecclesiæ Constantinopolis Novæ Romæ, etenim antiquæ Romæ Throno quod urbs illa imperaret, jure Patres privilegia tribuerunt, & eadem consideratione moti 150 Dei amantissimi Episcopi sanctissimæ Novæ Romæ Throno equalia privilegia tribuerunt . . . ut & Ponticæ, & Asiæ, & Thraciæ Diæcesis Metropolitanæ soli, præterea & Episcopi prædictarum Diæcesium, quæ sunt inter barbaros, à prædicto Throno sanctissimæ Constantinopolitanæ Ecclesiæ ordinentur.* Rite ESPERNIUS (c) adnotat prima parte hujus Can. nudam confirmationem contineri, & Episcopo Constantinopolitano nil aliud concedi, quam merum confessum honoris post R. P., altera vero ejusdem Can. parte: *ut & Ponticæ, & Asiæ, & Thraciæ Diæcesis &c.* Episcopo Constantinopolitano attribui privilegia potestatis & auctoritatis in tres specificatas Diæceses &c. BELLARMINUS (d) Decretum Conc. Nicæni de honore Sedium patriarchalium à Conc. Constantinopolitano, & postea à Chalcedonense sine justa ratione fuisse mutatum sine ullo affirmat scrupulo, hæcque de causa Damasum, & Leonem illud noluisse approbare, verum, quidquid sit, utrum iuste,

utrum

utrum injuste (cum ad scopum nostrum parum, aut omnino nihil referat, illud pluribus examinare necesse haud erit) Patres Chalcedonenses ita decreverint, optime novimus Legatos Pontificis Aet. 16. de eo fuisse conquestos, novimus quoque Leonem P., nunquam potuisse, ut praefatum Can. probaret, adduci, ratio hujus non alia, quam quia Decretum illud Canonibus Nicænis repugnabat. Silentio praeterire nescimus verba notatu digna Illmi Petri DE MARCA (e) „Non ergo, inquit, illo nomine Statuta Conc. Chalcedonensis Leo reprobatur, quasi nullas habitura essent vires, nisi prius illi collibuisse, sed nullitatem dicti Can. ex repugnantia Can. Nicænorum petitam declarat, magnifico sane, & illustri, Primatus sui, seu Principatus privilegio, sed quod ad superiorem in corpus definitionesque Concilii exerendam auctoritatem extendi, & porrigi non debeat. Si enim ante de questione aliqua Nicænis regulis nondum decisa Synodus Chalcedonensis statuisset, tantum abest, ut Leo Constitutioni illi destitutus vitio nullitatis opponendæ refragatus fuisset, quin potius gestorum synodali approbatione Concilii sententiæ ex officio adhæsisset...“ quidquid vero contradixerint Legati pontificii, queiscunque Viribus, ac modis prerogativam Sedis Constantinopolitanæ impugnaverent Romani Pontifices Leo, ejusque Successores, vanæ sine viribus iræ, Primatum tum honoris, tum Patriarchicam in Pontum, Asiam, & Thraciam potestatem Constantinopolitani Episcopi retinere favore & patrocinio Imperatorum, Sancimus, inquit JUSTINIANUS (f) *Sanctissimum senioris Romæ Papam primum esse omnium Sacerdotum, beatissimum autem Archiepiscopum Constantinopoleos Novæ Romæ secundum habere locum post sanctam Apostolicam senioris Romæ Sedem, aliis autem omnibus Sedibus preponatur.* Id idem tandem accedente Ecclesiæ universæ consensu in Concilio Lateranensi IV. (g)

Inno-

Innocent. III. ex prudenti œconomia fancivit Can. 5. *Antiqua Patriarchalium Sedium privilegia renovantes sacra universali Synodo approbante sancimus, ut post Romanam Ecclesiam, quæ disponente Domino super omnes alias ordinariæ potestatis obtinet Principatum, utpote mater univerforum Cbristi fidelium, & Magistra, Constantinopolitana primum, Alexandrina secundum, Antiochena tertium, Jerosolymitana quartum locum obtineat, servata cuilibet propria dignitate (b).*

- (a) *Causa II, q. 1. Can. Si Clericus, item Can. 17.* (b) *Vid. Thomass. P. I. Lib. 1. Cap. 10. §. 12., ubi & ratio adducitur, quam nactus Anatolius Constantinopolitanus ea extorquebat privilegia.* (c) *Comment, in Canones.* (d) *Lib. 2. de Conc. authorit, Cap. 8.* (e) *Diff. de Patriarchatus Constantinop. Instit. in fine.* (f) *Nov. 131. Cap. 2.* (g) *an. 1215.* (h) *Vid. CASS. Notit. Eccles. ad Sæc, 13.*

§. VIII.

Quinta igitur Sedes patriarchalis existeret Ecclesia Hierosolymitana, hæc origine quidam omnium Ecclesiarum mater, ab ipsismet Apostolis fundata in ea civitate, quæ ipsius Domini Salvatoris prædicatione, miraculis, morte, & resurrectione decorata ac Spiritus S. in discipulos illapsu commendata &c., non vero dignitate, utpote suffraganea & subiecta Metropoli Cæsareæ Palestinæ, quam subjectionem Patres Nicæni Can. VII. confirmarunt sola concessa honoris prærogativa, vid. §. VI. hujus Art., ambigi tamen non potest, quin hæc ipsa honoris prærogativa à Synodo œcumenica speciali Can. concessa multum contulerit, ut facilius successu temporis ad Dignitatem patriarchalem fuerit elevata Ecclesia Hierosolymitana, & quin occasione honoris adjudicati Antistites Jerosolymitani multa sibi vindicarent privilegia. Juvenalis Hierosolymorum Episcopus in Conc. Ephesino

fimo (a) Primatum, & Principatum totius Syriae Palaestinae cum gravi
 Caesarensis Ecclesiae praedictio occupare attentaverat, in actis qui-
 dem ejus Concilii nulla de eo (ut scribit NAT. ALEXANDER) (b)
 occurrit mentio, diferte vero illud testatur Leo (c) „In Ephesina Sy-
 nodo, inquit, quae implium Nestorium cum suo dogmate perculit,
 Juvenalis Episcopus ad obtinendum Palaestinae Provinciae Principatum
 credidit se posse sufficere, & insolentes ausus per commentitia scripta
 firmare, quod sanctae memoriae Cyrillus Alexandrinus Episcopus me-
 rito perhorrescens scriptis suis quid praedicti cupiditas ausa esset, in-
 dicavit, & sollicita prece multum poposcit, ut nulla illicita conati-
 bus praberetur assensio“. De hisce attentatis Leonem R. Ecclesiae
 Archidiaconum, postea S. P. commonefecerat Cyrillus Alexandrinus,
 ut patet ex cit. Leonis verbis. Etsi vero in hac Synodo constantif-
 sime resistente Cyrillo Juvenalis repulsam fuerit passus, animo tamen
 non cecidit, nec omnem abjecit spem, rescriptum impetravit a Theo-
 dosio Imperatore, quo trium Palaestinae, duarum Phoeniciarum,
 & Arabiae administratio ipsi fuit concredita, obtinuit & contraria re-
 scripta Antiochenus Episcopus. Post diuturna Antiochenum inter &
 Hierosolymitanum Praesulem diffidia tandem in Conc. Chalcedonensi
 AA. 7^{tima} ita conventum, ut Antiochena Diocesi duae Phoeniciae,
 & Arabia adjudicentur, tres vero Palaestinae Hierosolymorum Episcopo
 subditae essent. Hanc conventionem Synodus probavit, ac roboravit
pro bono pacis, eamque quoque gloriosissimi Judices auctoritate sibi
 a Marciano Imperatore demandata confirmarunt missis in irritum re-
 scriptis ab utraque parte impetratis, *cessantibus*, inquit, *secundum*
jussionem divinisimi, & piissimi Principis omnibus pragmaticis, &
quocunque modo sacris ab utraque parte litteris impetratis, insu-
per & mutatione, quae in eis hujus rei causa noscitur contineri. Ex-
 inde

inde 5. Sedes patriarchales recenseri cœpere, & quidem hoc ordine: Romana, Constantinopolitana, Alexandrina, Antiochea, & Hierosolymitana, in Conciliorum Oecumenicorum Sessionibus, & subscriptionibus, in legibus Justiniani Imperatoris, in epistolis Gregorii M. quintus inter Patriarchas locus ubivis tribuitur Episcopo Hierosolymitano &c., atque hæc quoad ortum & progressum Patriarchatuum *majorum* dicta sunt, eis, quæ circa originem & progressum Patriarchatuum *minorum* differenda forent, ne prolixiores simus, superfedemus, & progredimur ad Patriarchatum Jura & Privilegia.

(a) 431. (b) Hist. Eccles. Sæc. 5. (c) In Epist. 62. ad Max. Antioch. Episcop.

ARTICULUS UNICUS.

De communibus Jurebus, & Patriarcharum Privilegiis, eorumque Officiis.

§. UNICUS.

Insignia, quæ olim Patriarchis vindicata, fuere jura, ac privilegia, inter ea præcipuum existerat, jus, vel per se, vel per suos Legatos ordinandi Metropolitans suarum Ditionum, aut etiam alios Episcopos. „In aliis Diœcesibus Patriarcharum potestas in omnium Metropolitanorum, qui eis subiecti erant, ordinatione seu confirmatione conspiciebatur . . .“ BINGHAM (a) Ipsum Patriarcham Romanum Jus non modo Metropolitans, sed & omnes Episcopos provinciarum suburbicariarum ordinandi sibi vindicasse, ac quoque exercuisse de eo nullus dubitandi locus, utrum vero ad Ordinationem Episcoporum, ac Metropolitanorum extra Vicariatus Romæ limites idem jus se extenderit, hoc ambiguum, vid. §. primus Art. præced. Concilium Chalcedonense Act. 15. Episcopo Constantinopolitano (ut dictum §. VII.

Art.

Art. præced.) una cum Patriarchatu concessit facultatem ordinandi Metropolitans Diœceseos Ponticæ, Asiæ, & Thracicæ, item Episcopos Ecclesiarum Barbararum, similiter Conc. Nicænum Can. 6. Patriarchæ Alexandrino antiquum jus celebrandi Ordinationes per Ægyptum, Lybiam & Pentapolim stabilivit, atque confirmavit, vid. §. III. Art. 2di. Antiochenum quoque semper potestate ordinandi Metropolitans gavissimum fuisse constat ex Epistola Innoc. I. (b) in qua: *arbitramur, frater charissime, ut sicut Metropolitanos potestate ordinas singulari, sic & ceteros . . .* §. VII. Art. 2di. Jus ordinandi Metropolitans intra tres Palestinas Præsuli Hierosolymitano vindicatum Act. 7ima Conc. Chalcedonensis, vid. §. ult. Art. præced., recte igitur diximus unum è præcipuis Juribus Patriarcharum extitisse jus per universam Diœcesin ordinandi Metropolitans. Alterum jus convocandi concilia, ad eaque vocandi omnes sibi subiectos Episcopos, Metropolitans, Primates. Potestatem habebant Patriarchæ Metropolitanos & omnes Episcopos suos ad Synodum Diœcesis evocandi, quod privilegium eodem fundatum erat Canone, qui Metropolitanis Provinciales cogendi Synodos, in iisque præsidendi auctoritatem dederat, quam enim Metropolitanis habebant potestatem in Episcopos suos Provinciales, eandem in Metropolitanos habebant Patriarchæ (c). In dictis Conciliis statuta firmabantur, novæ sanctiones pro Ecclesiarum necessitate, ac utilitate edebantur, decidebantur causæ majores, ac Metropolitanarum, à Metropolitanarum sententia provocari poterat ad sacrum Tribunal patriarchale, in eoque Episcopis, Presbyteris, aliisque Clericis causas suas agere licitum (d). Plura de Patriarcharum privilegiis videantur §. cit. & seqq. Insuper non minima officii Patriarchalis pars procurare, ac conservare unitatem fidei, ac doctrinæ, in cujus signum post suam ordinationem mox ad invicem mittebant,

litteras

litteras *communicatorias* non communionis tantum, sed & fidei catholicæ testificatrices, ut docet GREGOR. M. (e) *Hinc est enim, ut quoties in quatuor præcipuis Sedibus antistites ordinantur, Synodales sibi epistolas vicissim mittant, in quibus se sanctam Chalcedonensem Synodum cum aliis generalibus Synodis custodire fateantur.* Cum istis literis non confundendæ litteræ *formatae*, communicatoriæ quoque dictæ, quæ ab Episcopis concedebantur subditis peregre proficiscentibus, ut quocunque tendebant, in communionem fidelium admitterentur, ac hospitio exciperentur, quorsum collimant, quæ ad Caium scribit S. Joan. Apost. (f) „Charissime! fideliter facis, quidquid operaris in fratres, & hoc in peregrinos, qui testimonium reddiderunt charitati tuæ in conspectu Ecclesiæ, quos benefaciens deduces digne Deo, pro nomine enim ejus profecti sunt, nihil accipientes à gentibus. Nos ergo debemus suscipere hujusmodi, ut cooperatores simus veritatis, scripsissem forsitan Ecclesiæ Sedis, qui amat Primatum gerere in eis, Diotraphes, non recipit nos . . . neque ipse suscipit fratres, & eos qui suscipiunt, prohibet, & de Ecclesia eiecit“. Sua invicem Patriarchæ nomina recitabant in sacris Diptychis, quamdiu uno stringebantur vinculo fidei, & communionis catholicæ, etiam post mortem alicujus, & tamdiu, donec à Successore allatæ essent præfata litteræ *communiois*. Incidenter hic observamus: semper in Ecclesia solitum quidem fuit pro omnibus Christi fidelibus inter sacra ministeria preces ad Deum fundere communes, sed præterea speciales Deo offerebantur preces pro certis quibusdam hominibus, tum viventibus, tum vita functis, quorum nomina ex scripto per Diaconos pronuntiabantur inter sacra ministeria, pro Imperatoribus & Regibus, pro S. Pontifice, pro Episcopo loci, pro Patriarchis sibi invicem hoc genere officii gratificantibus, pro illis Christi fidelibus,

&

& oblationes ad rem sacram, ac divinum cultum considerant, ex altera charta, quæ nomina defunctorum referebat, pariter ex ambone ad aliquod tempus recitabantur homines vel Principatu temporali, vel Dignitate Patriarchali, aut Episcopali pridem spectabiles &c., unde Diptycha, quæ nil aliud, quam catalogi, quibus inserta celeberrimorum virorum nomina, duplicis generis, *viuorum* scilicet & *mortuorum*. Hujusce ritus, simulque gratitudinis plurima inuenimus monumenta, uti in Conc. Emeritenfi (g). Legimus quoque graves de eo inter Ecclesias nonnunquam exortas fuisse concertationes, aliis quorundam insignium dignitate virorum memoriam colentibus, aliis ex aduerso dampnantibus, aliis nomina quorundam Patriarcharum sacris Diptychis inferentibus, aliis eadem ex eisdem expungentibus.

- (a) Orig. Ecclesiast. Lib. 2. Cap. 17. §. 12. (b) ad Alexand. Antioch. Episcop.
 (c) Bingham ibidem §. 13. (d) Nov. 123. Cap. 22 & 23. (e) Lib. 7.
 Epist. 54. (f) Epist. 3. (g) de an. 666. Can. 18.

CAPUT ALTERUM.

Exponuntur Origo, Officium, Potestas Primatum ac Metropolitanarum.

ARTICULUS PRIMUS.

De Nomine, Institutione Primatum, ac eorundem Jurisdictione.

§. I.

Quantum Etymologiam nominis concernit, *Primas* generatim is dicitur, qui primum, ac præcipuum obtinet locum, unde sicut in Republica civili primas tenentes partes, Primates dici solebant, ut Primates urbium, Primates castellorum, Primates ordinum, ita quoque in Hierarchia Ecclesiastica Episcopi Principem tenentes locum,

E

ac

ac Concilio provinciæ suæ præfidentes ad significandam eorum præ-
 aliis prærogativam, Præmates dici consuevere, sic dicitur Can. Apost. (a):
*Cujusvis gentis Episcopus oportet scire, quinam inter ipsos primus
 sit, habereque ipsam quodammodo pro capite, neque sine illius volun-
 tate quidquam agere insolitum.* Nomen illud in Ecclesia usum fre-
 quentissimum habuit, simul quoque tractu temporis diversissimam ob-
 tinuit significationem. In Conc. Nicæno Can. 6. Patriarchæ Antio-
 chenus & Alexandrinus simpliciter dicti Metropolitæ, ipsi Metro-
 politæ omnes primis quinque sæculis dicebantur Præmates, & primæ
 sedis Episcopi, & ipsum jus Metropoliticum *Præmatu*s appellabatur (b),
 sic Conc. Carthag. II. (c) statutum: *Placuit omnibus, ut inconsulto
 Præmate (Metropolitano) cujuslibet provinciæ tam facile nemo præ-
 sumat, licet cum multis Episcopis in quocunque loco sine ejus, ut
 dictum est, præcepto Episcopum ordinare.* Similiter in Conc. Tau-
 rinenfi (d) illud deinde inter Episcopos urbium Arelatensis, & Vien-
 nensis, qui de *Præmatu*s apud nos honore certabant, à sancta Sy-
 nodo definitum, ut, qui ex eis probaverit civitatem suam esse Me-
 tropolim, is totius provinciæ *Præmatu*s obtineat, ubi Metropoliti-
 ca dignitas *Præmatu*s denominatur, & is Episcopus præ aliis gau-
 det prærogativa, qui eam obtinet civitatem, quæ dignitate Metropolis
 fruebatur. Hæc antiqua hujus vocis significatio, quæ postea mutata,
 sæculis namque posterioribus Primas à Metropolitanis cœpit distingui,
 huncque titulum sibi arrogarunt illi Metropolitæ, qui illustrioribus
 Sedibus cum aliqua honoris, & authoritatis prærogativa præsidebant.
 In Africanis ecclesiis Primas erat senior Episcopus, & hinc dignitas
 Præmatialis nulli erat sedi affixa, sed ubi residebat Episcopus senior,
 cæteros tempore Ordinationis præcedens, ibi quoque sedes Præmatialis,
 inde animadvertit illius DE MARCA (e), licet ex sex Provinciis,

ex

ex quibus Africana Dicepsis constabat, duæ Mauritanæ, Numidiæ, Byzacena, & Tripolitana sua quæque Metropoli in ordine Imperii non carerent, prima tamen Sedes ecclesiastica, non erat illi addicta, sed Episcopum senioſerem ſequebatur. Solius Carthagenſis prærogativa id obtinuerat, ut illius civitatis Episcopum, ut Primatem, & Caput reliquarum provinciarum reliqui venerarentur Episcopi, convocabat illa plenaria totius Africæ Concilia, iisque præſidebat, ex omnibus Africæ Eccleſiæ Presbyteros aſſumebat, quos Episcopos, ubi opus erat, ordinaret, diſpenſationes majoris momenti per totam Africam concedebat Primas Carthagenſis &c. (f) alius vero in aliis provinciis orbis uſus, in iis ſiquidem Primatus aſſexus urbi Metropoli, id eſt: quæ urbium mater in ordine civili habebatur, atque ita ille erat Primas provinciæ, qui erat Episcopus urbis Metropolitanæ, idem titulus quoque attributus quibusdam Episcopis, qui Eccleſiis matricibus ſingulari quadam honoris prærogativa conſpicuis erant præfeſti, hac ratione Episcopo Jeruſolymitano Primatus honoris præ reliquis provinciæ Cæſareenſis Episcopis à Conc. Nicæno Can. 7. conſeſſus, & conſirmatus, de quo ſupra.

- (a) 33. (b) Thomaff. P. I. Lib. 1. Cap. 30. N. 3. (c) de anno 390. Can. 12.
(d) de an. juxta quosdam 400. Can. 2. (e) Diſſ. de Primat. (f) NAT.
ALEX. SÆC. 4. Cap. 5.

§. II.

Triplicis ergo generis olim recenſebantur Primates, ſed nonniſi *bonorarii*, quales omnes illi, qui dignitatem Primatiam vel ex *ſenioratu*, vel ab *urbe Metropoli*, vel à *nobilitate Eccleſiæ* ſuæ mutuabant; his SÆC. VII & VIII. accedebant nonnulli alii Metropolitanæ, qui inferioris ordinis Primates audiebant, illi ſcilicet, quibus nulli quidem Metropolitanæ ſubjiciebantur, ac parebant, ſed ne illi viciffim

vicissim ullum supra se agnoscebant, sive Metropolitanum superiorem, sive Primatem, utpote immediate à S. P. dependentes, à quo uno leges acciperent. Hoc genus Primatum exponit HINC MARUS (a) „quibus canonum decretis, & sedis Romanæ sententiis claret, eosdem Metropolitanos Primates esse singulos singularum provinciarum, qui ex antiqua consuetudine & apostolica traditione, & convocare Synodos, & ordinare Episcopos, & ordinari à provincialibus sine cuiusquam alterius Primatis interrogatione possunt, & disponere regulariter quæque per suas provincias queunt &c. Illi autem Archiepiscopi, vel Metropolitanis, qui hæc sine consulto Primatis non possunt exequi, Archiepiscopi tantum, vel Metropolitanis habentur“ in hæc HINC MARI Verba scribit ibidem THOMASS. (b) „Quinto, sexto, septimoque sæculo cœperunt in Occidente Metropolitanis quidam Metropolitanis aliis subijci, qui ad Exarchorum Vicariorumque Apostolicorum dignitatem proveci fuerant, quibus tandem & Primatum nomen additum est. Ergo Metropolitanis, qui recentioribus hæc Primatibus nunquam subijci fuerent, non immerito arrogarunt & ipsi sibi Primatum nomen. 1. Quod nihil aliud ea in re, quam antiquum nomen, usumque retinerent 2. quod nullis suis rebus immutatis, nullo de novo sibi præstituto Primate (cum nemini nisi Papæ essent subijci) peræque, ut recentissimi hi Primates non injuria Primates dici, & nominis gloria frui volebant 3. Quod multi eorum haberent prærogativam palli, ut Rotomagensis, Remensis, ac Lenonensis, quod solum Primatibus, ac Vicariis sedis apostolicæ conferri hæcenus solitum, non vero Metropolitanis, cuidam Primati obnoxiiis“ de hoc vid. DE MARCA (c). Nova, ab antea in Ecclesia inaudita post editam ISIDORI Collectionem invaluit Primatum species, illorum scilicet, qui non solum honoris præ eminentia, sed & ampliori in alios

Episco-

Episcopos Metropolitanos potirentur potestate, ac jurisdictione, quorum Origo non aliunde, nisi ex pseudo-epistolis veterum Pontificum eidem compilationi insertis derivanda, ut v. g. ex Epist. Anacleti ad Episcopos Italiae, in qua: *In civitatibus, vel locis nostros Patriarchas vel Primates, qui unam formam tenent, licet diversa sint nomina, Leges divinae & ecclesiasticae poni, & esse jusserunt, ad quos Episcopi, si necesse fuerit, confugerent, eosque appellarent, & ipsi Primatum nomine fruerentur, & non alii (d)*. . . Similiter decretali Aniceti ad Episcopos Galliae: *Nulli Archiepiscopi Primates vocentur, nisi illi, qui primas tenent civitates, quarum Episcopos Apostoli, & Successores Apostolorum regulariter Patriarchas & Primates esse constituerunt*. . . reliqui vero, qui alias Metropolitanas sedes adepti sunt, non Primates, sed Metropolitanam nominentur (e). Pluribus Metropolitanis, utpote apostolicae sedis Vicariis, ac delegatis dignitatem Primatus eo modo obtigisse e. g. Metropolitanano Thesalonicensi, in Gallis Arelatensi, in Hispania Hispalensi &c. plura perhibent antiquitatis monumenta. Earundem decretalium auctoritate S. Pontifices jus sibi arrogarunt Ecclesias particulares erigendi in Ecclesias Primatiales cum potestate & jurisdictione supra alias Metropolitanas, Gregorius VII. in litteris (quibus Ecclesiam Lugdunensem erigit in Primatiam, eidem subjiendo Ecclesias Lenonensem, Turonensem, & Rothomagensis) expresse profitetur se imitari desiderare antiqua sanctorum Patrum vestigia, ESPENIUS (f) exinde observat Gregorium in dictis verbis reflexisse ad falsam decretalem Clementis I. (g): *In illis vero civitatibus, in quibus olim apud Ethnicos primi flamines eorum, atque primi legis doctores erant, Episcoporum Primates poni, vel Patriarchas B. Petrus praecipit, qui reliquorum Episcoporum causas, & majora, quoties necesse foret, ne-*

gotia

*gotia in fide agitent. Ad cit. decretalem Aniceti reflexisse que-
que videtur Carolus M. dum (b) hanc in rem edidit constitutionem:
Ne alii Metropolitanii appellentur Primates, nisi illi, qui primas
sedes tenent, & quos sancti Patres synodali & apostolica auctori-
tate Primates esse decreverunt.*

(a) apud Thom. L. cit. Cap. 31. N. 3. (b) Nro 4. (d) Diff. cit. N. 52, ubi
de concessione Pallij Archiepiscopo Bituricensi per Hadrianum I. (d) Diff. 99.
Can. 1. (e) ibidem Can. 2. (f) J. Ecclesiast. univ. p. I. tit. 19. Cap. 2.
(g) Fragmentum ejusdem apud Gratianum Diff. 80. Can. 2. (h) Lib. 7.
Cap. 336.

§. III.

Pro dignoscendis Primatum juribus juvat distinguere, confor-
miter dictis §. priori inter Primates antiquos mere *honorarios*, qui
in effectu nil aliud, quam Metropolitanæ sola honoris præeminentia
fulgentes, & inter Primates *vere tales*, priorum jura, excipiendum
Jus confessus, & *dignioris sedis*, non alia, quam Metropolitanarum,
de quibus plura Art. seq. posteriorum jura olim admodum insignia,
magis tamen vel minus extensa, ac restricta pro arbitrio summorum
Pontificum, quos in vim falsarum Decretalium jus instituendi Prima-
tes sibi reservasse vidimus, hincque sibi arrogarunt potestatem eorun-
dem jura limitandi, ac ampliandi. In Compendio eadem jura recen-
set Leo P. (a), docet enim ejus esse muneris: 1. ut Episcopos, ac
Metropolitanos electos antea confirmet, quam ordinentur, 2. ut lites
dirimat, quæ in Concilio provinciali decidi nequiverint, sin vero
neque in Synodo majore sub præsentia Primatis potuerint definiri,
consulendam esse Sedem apostolicam edocet, *ut enim*, inquit Leo,
*auctoritatem tuam vice nostra exercere te volumus, ita nobis, quæ
illic componi non potuerint, reservamus.* 3. Concilium nationale ex
toto

toto Exarchatus convocet. 4. Curet, ut per omnes ditioais suæ Ec-
 clesias disciplinæ ecclesiasticæ leges sanctissime, & quam diligentissime
 observentur, si, cui malo mederi non possit, Pontificem admoneat.
 5. Denique Metropolitanis, Episcopis, caterisque Clericis, qui patria
 sua exire, & Ecclesiis suis abesse volent, formatas det, seu com-
 municatorias literas (b), Du PINTUS (c) jura Vicariis, ac Primati-
 bus per Summos P. concessa semper tempore crevissent ex literis Pon-
 tificum ostendit, rotamque Primatus potestatem Episcopis Gallicanis
 collatam ad 4. aut 5. revocat Capita I. est formatarum tribuenda-
 rum. 2. Convocandi Concilii diocesani. 3. Referendi ad P. de cau-
 sis majoribus. 4. Cavendi, ut Canones observarentur, fidesque illi-
 bata maneret. Quibus 5. denique additum est posterioribus sæculis
 jus appellationum à Metropolitanorum sententiis. Quod atinet jus
 ordinandi Metropolitæ, id ipsud Primatibus, aut Vicariis, in Gallia
 nunquam fuisse adjudicatum affirmat, id quod notari dignum pro-
 dictis §. I. Art. 2di, Cap. I. Profixiori horum jurium enucleationi
 superfedemus, usus eorundem siquidem hodieum insolens & rarissi-
 mus (d), pauca solum adnectimus de literis formatis. Perantiquam
 in Ecclesia extitisse praxin litterarum formatarum aperte evincitur ex
 Can. 57. Illiberrano: *placuit, ut ubique, & maxime in eo loco,*
in quo prima cathedra constituta est Episcopatus, ut interrogentur
bi, qui communicatorias litteras tradunt, an omnia recte habeant,
& suo testimonio comprobent. Cum etenim periculum erat, ne Christi
 fideles per nebulones, aut hæreticos deciperentur, laicis fidelibus, ac
 clericis in aliam diocesin commigraturis literæ sic dictæ: formatae
 concedebantur, ut reciperentur in communionem &c., ut dictum
 §. ult. Cap. præced. Verum, quia successu temporis experientia
 edocuit tum hæreticos, tum ex gentilibus impostores eisdem litte-
 ris

ris abuti in præjudicium Christi fidelium, hinc Patribus in Nicæna synodo congregatis, eisdem certam præscribere formam (uri plurimorum opinio) bene visum, de quo latius legi meretur DU MESNIL (e).

- (a) In Epist. 8. Cap. 6. ad Anastasium Theffalon. Epscop. (b) Plura vid. apud DE MARCA Lib. 5. Cap. 26 & 27. (c) Diss. cit. §. 10. (d) RAUTEN-
STRAUCH Infit. J. Eccles. germ. Sect. 2. Cap. 8. §. 355. „rationem assignat, quia Synodi nationales ferme deserunt, Pontifices plerasque causas majores sibi reservarunt, & ipsi Metropolitæ Primatum jura suscipere dedignantur, ut adeo præter titulum vix quidquam habeant præcipui“. (e) ad an. 306, b. 2. §. 4.

ARTICULUS SECUNDUS.

De Ortu, Privilegiis, ac Juribus Metropolitanarum.

§. I.

Primitibus quoad honoris, ac jurium prædram in Hierarchia ecclesiastica proxime accedunt Metropolitanæ. Omni caret dubio Metropolitanos sic dictos fuisse à *Metropoli*, quidam vero hoc illud vocabulum: *Metropolis* significet, & undenam sit derivatum, controversum, verosimilius, ac communiter dicitur significare *urbem matrem* hoc sensu: quod sit urbs prima, præcipua, ac reliquarum quasi mater, sic ab Athanasio (a) Urbs Roma totius Romanæ id est: Imperii *Metropolis*, seu urbs prima, ac præcipua, totius Imperii Caput vocatur, idem dicendum de aliis quibusdam Urbibus. Quoniam vero in unaquaque provincia urbs aliqua inter cæteras eminentens reperiebatur, hæc dicta est *Metropolis*, ac inde Episcopus, qui hujusmodi urbi præpositus, dictus *Metropolitanus*, qui quibusdam juri-

juribus, ac prærogativis præ aliis, ac in alios fruitur Episcopos. *Primum omnium* (inquit THOMASS.) *(b) Metropolitanæ nomen accessit* Episcopali aptissimum designando ejus urbis Episcopum, quæ esset secundum civilem Imperatorum ordinationem totius provinciæ Metropolis, ac Caput . . . dicto in sensu ea vox in Conc. Nicæno adhibita *(c)*. *Eorum autem, quæ fiunt, confirmationem in unaquaque* provincia à *Metropolitano fieri*. Post synodum Nicænam eodem in sensu eadem vox sæpius occurrit tum in synodorum decretis, tum in scriptorum ecclesiasticorum monumentis, ab antea vero vox ista ignota, quanquam Metropolitanus quoad rem ipsam modo extitisse in dubium vocari nequeat, cum idipsum ex Can. 6. *(d)* eruatur. Quod in antecedentibus diximus de Primatibus, extitisse scilicet mere *honorarios*, id idem quoque afferendum de Metropolitanis, ita e. g. in Conc. Chalced. *(e)* statutum, ut auctoritatem Metropolitanum inter Ecclesias provinciæ Bythinæ Nicomediensis Episcopus obtineret, Nicæno habente solummodo honorem Metropolitanum, subjacente ad exemplum aliorum Episcoporum provinciæ Nicomediensis antistiti Nicomediensi. Secundum pristinam igitur Ecclesiæ disciplinam iste Episcoporum (ut diximus) Metropolitanus singularibus fruens privilegiis, ac prærogativis, qui primariæ cuidam, ac præcipuæ cujusdam provinciæ civitati præfectus, longe aliter vero secundum hodiernum Ecclesiæ statum differendum, labentibus siquidem sæculis Metropoles ecclesiasticæ paulatim à Metropoli civili disjungi cœpere, ac pro necessitate, ac utilitate Ecclesiæ universalis quædam aliæ, quæ opportuniore videbantur Ecclesiæ, à S. Pontifice cum consensu Domini territorialis *(f)* item suffraganeorum, aliorumque interesse habentium in Metropolitanis fuere erectæ, hinc hodie dum nomine Metropolitanarum veniunt omnes, & soli illi Episcopi, cuicumque urbi præfecti,

F
qui

qui provinciæ, & aliis in provincia constitutis jure *Metropolitico* præ-
sunt *Episcopis*,

- (a) In *Epist.* ad solit. (b) p. 1. Lib. 1. Cap. 3. N. 2. (c) *Can. 4.* (d) *Nicæni Conc.* (e) *Aët. 13.* (f) *Consensum Principis* necessariò hic inter-
venire debere, pluribus exemplis demonstrat *VAN ESPEN J. Ecclesiast. univ.*
p. 1. tit. 19. Intervenire quoque debere consensum eorum *Prelatorum*, quo-
rum juri & ditioni perinde detruncandum aliquid est, quod aliis accedat, re-
gulis canonicis & æquitati maxime consentaneum aserit *RAUTENSTRAUCH*
L. cit. §. 362., imò consensum Regum, in quorum ditionibus nova erigendæ
Metropolis, adeo necessarium, ut, nisi illi hoc flagitent, *Pontifices* ne soleant
quidem ad novas erigendas *Ecclesias Metropoles* animum adjicere, exemplis
confirmat.

§. II.

Quos à tempore *Conc. Nicæni* diximus nominatos fuisse *Metro-*
politas, primum sequioribus *Ecclesiæ sæculis* honorifico nomine *Archie-*
episcoporum reperimus fuisse condecoratos, nomen hoc primis sæcu-
lis rarissimè usurpatum occurrit, & nonnisi eximiis quibusdam, ac
primis *Episcopis* hinc inde impositum legitur, *Sæculo V.* autem vox
ista incipit esse usitatior, ac in *Conc. Ephesino* *Cælestinus R. P.*,
ac sæpissime *Cyrillus Alexandrinus*, in *Conc. Chalcedonenfi* *Leo R. P.*
hoc titulo *Archiepiscopi* honorantur &c., *Patriarchæ* itidem *Exarchi*,
& postea *Primates*, qui alios sub se habebant *Metropolitæ* ad *Sæcu-*
lum VI. usque appellati fuere *Archiepiscopi*, à *Sæculo VI.* usque
ad *VIII.* aliis insignibus *Metropolitæ*, ut *Tyrio*, *Nicopolitano*, *Co-*
rinthio, *Ravennatenfi* &c. nomen illud attributum invenitur, postea
vero nomen illud promiscue cœpit usurpari de omnibus omnino *Me-*
ropolitæ, imò de quibusdam simplicibus *Episcopis*, qui *Metropo-*
litarum juribus minime fruebantur. *THOMASS. (a)* de *Metropolita-*
nis Gallorum testis est, eosdem labente *Sæculo VIII.* in *Concilio*
Suessionensi passim omnes nomine *Archiepiscopi* fuisse donatos, ac

una cum isto nomine communicatum fuisse pallium. Omnia, quæ quantum ad originem dignitatum patriarchalium sat prolixè Art. I. Cap. I. allata, ac discussa fuere, ea omnia hic quoque, quoad ortum, ac institutionem dignitatum Metropolitanarum recapitulanda veniunt, pauca solum dictis superaddere intendimus. Institutionem dignitatis Metropolitanicæ in Ecclesia antiquissimam esse sua sponte ex dictis §. priori fuit, evidenter siquidem elucescit Conc. Nicænum Can. cit. (idem dicendum de Can. VI. & VII.) ipsam Metropolitanorum institutionem ab antiquo factam supponere, undenam vero hæc institutio repetenda, non parum obscurum, ut diversas in eo diversorum scriptorum esse sententias, nullatenus mirandum, quod vero quidam contendunt Metropolitanos scilicet, eorumque super alios Episcopos prærogativas ab Apostolis originem accepisse, omni caret probabilitate, decreta Conc. Nicæni evincunt quidem (quod modo dictum) institutionem Metropolitanorum, horumque super alios Episcopos prærogativas hanc Synodum antecessisse, sed ipsos Apostolos, in quibusdam civitatibus scilicet *Metropolibus* Episcopos instituisse cum quadam superioritate supra alios ejusdem provincie nullatenus evincunt, imo contrarium potius indignant dictam nimirum superioritatem, ac Metropolitanorum jura ex *consuetudine*, ac *antiquis moribus* esse definienda (b). Sola quoque eminentia Metropoleon civilium talis, ac tanta non erat, ut hæc sola Episcopis illarum civitatum in alios Episcopos auctoritatem, ac quandam superioritatem conferret, alia ideoque adminicula concurrisse necesse fuit, quæ quosdam Episcopos supra alios paulatim elevarunt, eisdemque alios subjecerunt, undenam vero hæc repetenda, nisi, cum occasione variarum scissionum, schismatum, ac controversiarum inter ipsos Episcopos subortarum, ac suboriundarum necesse erat quosdam constituere iudices, qui ampliori
causas

causas inter ipsos Episcopos controversas decidendi, ac dirimendi gauderent potestate, cum vero Episcopi urbium Metropolitanarum aliunde duplici præ aliis Episcopis præfulgerent præminencia, tum à dignitate suarum Ecclesiarum, quibus erant præpositi, tum à dignitate civitatum, in quibus erant Episcopi, derivata, amplior ista potestas ac jurisdictio in neminem Episcoporum majori convenientia ac jure transferri potuit, quam in præfatos Episcopos, sicque moribus Cleri, ac populi jura Metropolitanarum successive primitus introducta, quæ dein lege stabili conciliorum fuere confirmata (c), ut supra dictura de patriarchis.

(a) P. 1. Lib. 1. Cap. 30., item Lib. 2. Cap. 55. (b) Joannes Georg. Vertschend

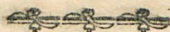
JCI Kirchen-Histori, viertes Jahrhundert, viertes Hauptstück: von den Metropolitanen und Primaten, S. 2. „Viele sehen zwar in den Gedanken, daß schon die Apostolen einige Bischöfe anderen vorgezogen, und die sogenannten Metropolitanen gesetzt hätten. Daß aber solche Meinung nicht zu behaupten siehe, habe schon anderswärts gezeigt. (vid. ejusdem Cap. 10. Sect. 4. S. 18. & seqq. ad Sæc. 1., item ad Sæc. 2. Cap. 5. S. 18. & seqq.) Diese irren aber auch gewaltig, welche meinen, das Nicænische Concilium habe dieselbe erst eingeführt. Denn diesejenige Macht, welche solches Concilium dem Bischof zu Alexandria zugeeignet, hat er schon vor demselben gehabt. Das gedachte Concilium, da es von denen Vorgesetzten der Bischöfen zu Rom, Alexandria, und Antiochia redet, beruft sich ausdrücklich zwar nicht auf einen apostolischen Ursprung, doch auf die alte Gewohnheit. Die daselbst versammelte Bischöfe, da sie gleich darauf melden: der Bischof zu Jerusalem sey in sonderbaren Ehren zu halten, gedenken, daß dieses das alte Herkommen also erfordere. Sie bedenken anbey, daß dieser Vorzug dem Metropolitanen, nämlich dem Bischof zu Cæsarea in seinen Rechten nunachtheilig seyn sollte. Also waren so dieses Bischofs Gerechtfame, als des zu Jerusalem seine älter, als das Concilium“.

(c) Laur. Mosheimus Instit. Hist. Ecclesiast. Sæc. 2. p. 2. Cap. 2. inde invaluisse jura Metropolitanorum autumat, quod scilicet, eum per introducta Concilia, ea, quæ primis temporibus obtinebat summa Episcoporum omnium paritas & æqualitas, pedetentim fuerat sublata, quod inquam necesse fuerit, ut uni ex Episcopis provincie, qui foedere juncti erant, potestatis & juris aliquid supra cæteros in conventibus istis tribueretur, ex quo jam enata jura Metropolitanorum.

§. III.

Antiqua Metropolitanum jura certo fuere amplissima, & tanto insigniora, quanto antiquioribus S.S. Canonum decretis, & variorum Conciliorum sancitis fuere communita, ac roborata. Principem inter eadem locum obtinebat potestas praesidendi electionibus omnium Episcoporum comprovincialium, easdem dirigendi, & confirmandi, electos, ac confirmatos vel per se, vel per alios ad id munus specialiter delegatos ordinandi, quam potestatem Metropolitanæ absque ulla contradictione, atque perturbatione liberrime semper per continuum plurimum saeculorum decursum exercuerunt. Neminem, qui vel à limine salutavit historiam ecclesiasticam, latere poterit, primis Ecclesiæ saeculis jus eligendi Episcopos residisse penes Metropolitanam, Episcopos Comprovinciales, Clerum, & populum in unum congregatos, cujus disciplinæ non alia ratio, quam, cum Episcopus esset pastor communis Cleri, ac populi, ut promptior, ac insimul fidelior eidem à subditis exhiberetur obedientia, ne invitis pastor ingratus obtruderetur, una cum Clero populus quoque ad electionem convocabatur, ut loquitur Cælestinus (a) nemini pariter, nisi in historia veluti peregrinus in Israel, erit ignotum non obstante populi concursu præcipuas in electionibus Episcoporum partes habuisse Metropolitanam, ac Episcopos comprovinciales, & si contingeret, quod populus passione aliqua præventus, aut quadam circumventus ignorantia inidoneum quendam elegisset, aut postulasset, Metropolitanam, ac aliorum Episcoporum munus erat, electum, vel postulatum repellere, *docendus est populus non sequendus* inquit idem Cælestinus (b) *Nosque, si nesciunt, eos, quid liceat, quidve non liceat, commovere, non his consensum præbere.* Dicitur populi electio nullum jus ad rem dabat ipsi electo, sed erat aut simplex Cleri, & populi postulatio

stulatio de persona sibi grata ordinanda in suum pastorem, vel nuda
 personæ designatio, cujus qualitates, ac electionis formam Metro-
 polita convocatis suæ provincie Episcopis discutebat, & cui (sin exa-
 mine instituto persona pro regendo populo Dei digna, ac omnia alia
 canonicè peracta fuerint inventa) per impositionem manuum omnem
 conferebat sacram potestatem, quæ à tali manuum impositione unice
 dependebat. Cum ratio electionum in præsentia Synodi episcopalis
 celebrandarum multis incommodis præcipue ob difficultatem Episco-
 pos comprovinciales in unum congregandi esset obnoxia, hacque de
 causa illa forma sensim fuerit immutata, ipsi Metropolitanò tamen jus
 plenum de forma electionis, ac persona electi cognoscendi, cum po-
 testate electionem confirmandi, aut rescindendi privative fuit præ-
 servatum, potestatem hanc electiones Episcoporum suffraganeorum
 vel ut canonicas probandi, vel ut minus canonicas reprobandi Me-
 tropolitæ per 13 fere sæcula sine ulla desuper mota lite constanter
 exercuere, usque dum sequioribus sæculis confirmatio jam sejuncta
 à sacra ordinatione fuerit devoluta ad Sedem apostolicam. Salvum
 pariter Metropolitanis jus consecrandi Episcopos suffraganeos permansit
 ad Sæculum XIII. usque, successu autem temporis invalescentibus Re-
 servationibus Papalibus una cum confirmatione insimul consecratio
 translata in S. P. de quo infra. Prædictam Metropolitanarum in ele-
 ctionibus Episcoporum potestatem plurimi Synodorum canones con-
 firmarunt, uti Canon. IV. Conc. Nicæni: *Eorum autem, quæ sunt*
in unaquaque provincia, firmitas Metropolitanò tribuatur, Can. 6.
Siquis præter Metropolitanì sententiã factus fuerit Episcopus, hunc
magna Synodus definit Episcopum esse non oportere. Can. 12. Lao-
 didicenus: *Episcopi judicio Metropolitanorum, & eorum, Episcopo-*
rum, qui circumcirca sunt, provebantur ad ecclesiasticam potesta-
tem

tem (c). Idem statuere plures Canones Antiocheni, Carthaginenses &c., eandem potestatem ipsimet S. Pontifices (quorum cordi adhuc erat, non præjudicare juri tertii legitime quæsito) atrestare, aut labefactare tam parum in animum induxerunt, ut potius eandem in suis Decretalibus sua autoritate communire studuerint, ut Innoc. (d) *Extra conscientiam Metropolitanæ Episcopi nullus audeat ordinare Episcopum, hoc enim & Synodus Nicæna constituit, atque desinuit.* Bonifacius in epist. ad Hilarium Patroclum irritam decrevit ab eo factam Lutubensis Episcopi ordinationem, quod eam egisset, *contra regulas Patrum prætermisso Metropolitanæ*, plures vid. apud DE MARCA (e). Multa diximus in compendio, fusiori pertractari calamo digna, est scopus unicus in præsentem erat solum ostendere, quid juris Metropolitanis olim in electionibus Episcoporum competierit (f), vid. interim Dissert. nostra ad Concord. Germaniæ Art. III. §. I. & seqq.

- (a) Apud Gratianum Dist. 62, Cap. 13. (b) Dist. 62, Cap. 2. (c) Dist. 24, Can. Episcopi 4. (d) Ad Vitricium Episcopum Rothomagensem. (e) Lib. 2, Cap. 8. (f) De ipsorum Metropolitanorum electionibus atque ordinationibus Bingham L. cit. Cap. 16, §. 15. „Eadem lex in ipsorum Metropolitanorum ordinatione observari debebat, quippe quos à suis ipsorum Episcopis provincialibus eligi oportebat, atque consecrari, qui non necesse habebant, ex alia provincia Metropolitanæ ad id faciendum accersere, sed id faciendum in provinciali sua ipsorummet Synodo autoritate inter se ipsos erant instruiti“.

§. IV.

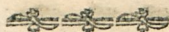
Alterum Metropolitanarum jus in facultate convocandi Synodum provincialem consistebat. Cum negotia communia provinciæ in communi pertractanda, ac Decreto Can. apostolici 33. cujusque provinciæ Episcopi eum, qui inter ipsos primus est, veluti caput agnoscere, nec sine ejus voluntate quidquam insolitum, nisi quod ad privatum

vatum Regimen parochiæ pertineat, aggredi julebantur, cui Canoni majus ac novum addidit robur Can. Antiochenus IX. *Episcopos, qui sunt in unaquaque provincia scire oportet, Episcopum, qui præest Metropoli, etiam curam suscipere totius provinciae, eo quod . . . unde visum est, eum quoque honore præcedere, reliquos autem Episcopos nihil magni momenti aggredi sine illo, ut vult, qui ab initio obtinuit Patrum Canon.* hinc nullius, nisi solius Metropolitæ erat tempus, & locum Synodi celebrandæ indicere, & ad eandem (*Metropolitano provinciales Episcopos admonente*) Episcopos provinciae per litteras *circulares, synodicas* quoque dictas convocare, *nullis vero liceat, apud se celebrare Concilia, præter eos, quibus à Metropolitanis videntur esse jura concessa* (a), Episcopis convocatis necessario personaliter comparendum sub pœna suspensionis à communione, *si quis Episcoporum commonitus à Metropolitanis ad Synodum nulla gravi intercedente necessitate corporaliter venire contempserit, sicut Patrum statuta sanxerunt, usque ad futurum Concilium cunctorum Episcoporum charitatis communione privetur* (b). Prædictum istud jus modo ante Conc. Nicænum ex antiqua consuetudine Metropolitanas obtinuisse verisimillimum, quod dein cit. Can. 20. Antiocheno stabilitum, imo Can. 16. perfectum illud dicitur Concilium, cui Metropolitanus interest „perfectum vero illud Concilium est, ubi interfuerit Metropolitanus antistes „secundum pristinas Patrum regulas bis in quolibet anno Synodus provincialis celebranda, *placuit annis singulis per unamquamque provinciam bis in anno concilia celebrari . . . unum quidem ante quadragesimam Paschæ, ut omni dissensione sublata munus offeratur Deo purissimum, secundum vero circa tempus autumnii* (c). Eandem constitutionem iterat Synodus Antiochena (d) discrimen inter utrumque Can. solum reperitur quoad tempus

pus

pus celebrationis, Can. siquidem Nicænus unum conventum ante qua-
 dragesimam Paschæ, alterum circa tempus autumni celebrari præci-
 pit, Antiochenus vero sequens Can. apostolicum primum quarta septi-
 mana post festum Paschatis, secundum vero idibus Octobris. Cum
 vero labente tempore admodum difficile videretur toties in unum
 congregari Episcopos, paulatim ad annum celebratio Synodorum pro-
 vincialium protrahi cœpit, sic Justinianus celebrationem Synodi semel
 tantum in anno Mense, vel Junio vel Septembri fieri concessit (e)
 majorem moderationem indulgit Trid. statuens „provincialia Concilia,
 sicubi omiſſa sunt, pro moderandis moribus &c. innoventur, quare
 Metropolitanæ per se ipsos, seu illis legitime impeditis, Coepiscopus
 antiquior intra annum ad minus à fine præsentis Concilii, & deinde
 quolibet saltem Triennio non prætermitat Synodum in provincia sua
 cogere“. Ex hisce verbis apertum intentionem Trid. nullatenus fuisse
 antiquos Ecclesiæ Canones frequentiore Synodorum celebrationem
 præscribentes abrogare, sed pro majori cautela statuere, ut singulis
 saltem Trienniis Synodus provincialis cogeretur. Summa semper
 auctoritatis in Ecclesia agnita fuere judicia Synodorum provincialium,
 in eisdem agitabantur causæ ecclesiasticæ Clericorum, & laicorum,
 excommunicationes ab Episcopis latæ examini subijciebantur, causæ
 etiam criminales Episcoporum, quæ depositione dignæ judicabantur,
 in eisdem instituebantur, ac terminabantur, accusationes quoque con-
 tra Metropolitæ discutiebantur &c. paucis: *Corrigenda singula, si
 quæ fortassis emerſerint*, ut loquitur Can. 19. Chalced. Ipsi R. Pon-
 tifices vix aliquod gravioris momenti negotium extra Synodum de-
 cernere solebant „imo Decreta Romanorum Pontificum in *majoribus*
 negotiis non fuisse reputata ut *canonica*, nisi essent *synodaliter* pro-
 bata, & edita, neque ut talia à Successoribus eorum reputata, pro-

probat professio fidei, quam novus Pontifex electus ante suam ordinationem emittebat, in hac enim profiteretur Constituta, & Decreta à Romanis Pontificibus Prædecessoribus suis observare, sed cum hac restrictione: quæ synodalter constituerunt (f)“. Unde Ecclesia frequentiore illarum Synodorum celebrationem, ut in iisdem de conservanda, & restauranda disciplina in communi pertractetur, urgere, & Episcopis præcipere nunquam intermisit, ast, quod dolendum, novimus non obstante illo saluberrimo Ecclesiæ præcepto Synodos provinciales passim negligi, cui neglectui collapsio disciplinæ ecclesiasticæ magna ex parte adscribenda.

- (a) Can. Antioch. 20. (b) Can. 6. Conc. Taraconensis rel. Diff. 18. Can. 14.
 (c) Can. 5tus Nicænus. (d) cit. Can. 20. (e) Novell. 137. Cap. 4.
 (f) VAN ESPEN p. 1. tit. 20.

§. V.

Tertium Metropolitanum jus in potestate decidendi causas inter ipsos Episcopos comprovinciales ac decidendi causas ipsorum subditorum consistebat. Liberum equidem Diæcesum suarum Regimen, ac libera administratio de jure competeat Episcopis, hi nihilominus Metropolitanum velut caput, ac superiorem (cui reverentiam insimul, ac obedientiam exhibere tenebantur, id quod ad evidentiam constat ex juramento in ordinatione Episcoporum olim emitti solito) agnoscere debebant. Ac primo Metropolitanus Judex existebat in dissidiis ecclesiasticis contra Episcopos, *quod si Clericus habet causam adversus Episcopum proprium, vel adversus alterum, apud Synodum provinciæ judicetur* (a), idem apud GRATIANUM (b) Metropolitanum quoque per Censuras procedere posse contra Episcopos edocet Honerius III. (c), item Innoc. IV. (d), 2do tam de jure veteri, quam novo Metropolitanus iudices in causis, quæ per appellationem à sententia Episcoporum

porum

porum ad eosdem devolvuntur, 3tio ex sola quoque Episcoporum negligentia causa subditorum provinciae pertranseunt ad Metropolitanarum iudicium (e), 4to licitum Metropolitanis per totam provinciam, vel ejus partem visitationis officium exercere, Civitates, Dioeceses, Suffraganeos, & eorum Subditos, Cathedralium & aliarum Ecclesiarum Capicula, & Monasteria, Ecclesias, & alia Religiosa & pia Loca, Clericos & Populos libere visitando, ac procuraciones à locis tantum recipere visitatis (f) alia Metropolitanarum jura, ac munia praetermittimus, de quibus latius vid. BINGHAM (g). Nemo est, qui ignorat, de juribus istis antiquis Metropolitanarum legibus recentioribus aliter fuisse dispositum, ac eadem in pluribus fuisse diminuta, ac primo quidem consuetudine in multis Ecclesiis fuerat introductum, quod suffraganei honoris causa suos Metropolitanos statutis temporibus invisere &c. tenerentur, hic usus vero abrogatus per Trid. (h) Concilium hoc loco videtur solum particularibus Ecclesiarum consuetudinibus derogasse, juxta PALLAVICINUM vero (i) Sententia Patrum fuit, ut Episcopi suffraganei essent liberi ab obligatione adeundi Metropolitanorum Sedes excepta Synodi convocatione. Statuit idem Trid. (k) „à Metropolitanis etiam post plene visitatam propriam Dioecesin non visitentur Cathedrales Ecclesiae, neque Dioeceses suorum Comprovincialium, nisi ex causa cognita, & probata in Concilio provinciali“. Hanc visitationem in desuetudinem abiisse nullatenus mirandum, quia Synodos provinciales sensim fuisse neglectas scimus. Utroque hoc in loco potestatem Metropolitanarum non fuisse vere coarctatam, imo è contrario jura metropolitana variis in locis per Patres Tridentinos fuisse potius roborata, ac aucta ostendit THOMASS. (l) Ademptum vero Metropolitanis (quo per 13. fere Sa-

cula

cula eosdem ex omni jure gavisos fuisse asseruimus) jus istud certe unum è præcipuis confirmandi Episcopos Suffraganeos, ac in ipsis quoque nostris Concordatis (quanquam liberrimum jus eligendi Episcopos, aliosque Prælatos ecclesiasticos nationi nostræ strenue vindicatum) R. Pontifici assertum, ac stabilitum (*m*). Perperam vero inde concluditur P. quoque in vim Concord. jus consecrandi Episcopos Suffraganeos quoque fuisse adjudicatum. Reservatum itidem per Trid. (*n*) private S. Pontifici cognoscere de causis criminalibus majoribus contra Episcopos, quæ *Depositione*, aut *Privatione* dignæ sunt. Quandam harum causarum cognitio R. Pontifici incœperit reservari, incertum, hoc tamen satis certum, modo ante Tridentinum cognitionem earundem fuisse reservatam. Tridentinum solum loquitur de causis criminalibus, unde quoad civiles nil à Tridentino immutatum, quod ergo non fuit immutatum, cur stare prohibeatur? In causis civilibus igitur Episcoporum (nisi privilegio exemptionis sint suffulti) judices ordinarii permansere Metropolitanæ. Refertur quidem declaratio quædam Cardinalium eandem dispositionem Trid. extendens pariter ad causas civiles, at hæc interpretatio contra claram literam, & mentem Tridentini, adeoque nullius roboris, Cardinales Concilium dubium quidem declarare, neutiquam vero ultra verborum proprietatem extendere, id quod modo agnovit Veteranus Canonista P. ENGEL (*o*). Quidnam censendum de autoritate declarationum Cardinalium, vid. ZALLWEIN (*p*). Inter varias causas, ex quibus in tantum hodiernum diminuta jura Metropolitanarum, præcipue referri meretur collectio falsarum Decretalium per Isidorum MERCATOREM, de eo legi meretur celeberrimus Historiographus Mich. Ignat. SCHMIDT (*q*). Pro dignoscendis hodiernis Metropolitanarum juribus
poni-

ponimus regulam generalem: Omnia ea jura adhucdum hodie hunc exercere valent Metropolitanæ, quæ fuisse adempta, aut restricta probari nequeunt (r).

(a) Can. 9. Chalced. item Can. 17. (b) Can. 1. Caus. 4. q. 5. ac Can. 6. Caus. 10. q. 3. (c) Cap. 52. de Sent. Excom. (d) in Cap. 1. §. fin. de offic. ordin. in 6. (e) Can. 21. Caus. 9. q. 3. (f) Innocent. IV. Cap. 1. de Cens. in 6. (g) L. cit. à §. 12. (h) Sess. 24. Cap. 2. de Reformat. (i) Hist. Trid. Cap. 10. N. 1. (k) L. cit. Cap. 3. (l) p. 1. Lib. 1. Cap. 48. N. 11. & seqq. (m) §. Item in Ecclesiis Metropolitanis. (n) Sess. cit. Cap. 5. (o) ad tit. de M. & O. §. 4. (p) T. 2. q. 3. Cap. 7. §. 6. (q) *Ersier Eheil, drittes Buch, sechszebentes Kapitel.* (r) de Archiepiscopatibus Germaniæ, vid. Adrian. DAUDE Hierarch. Ecclesiast. Sect. 2.

PARERGA SELECTA

EX

HISTORIA ECCLESIASTICA UNIVERSALI.

- I. *Controversia Victoris inter & Polycratem, Stephanum inter & Cyprianum* satis edocet absolutam in Petri Successore potestatem ab antiquitate nunquam fuisse agnitam.
- II. Ea omnia, quæ *adventitia*, quæ *secundaria*, aut *specialissima*, P. dici assolent jura, primitivæ Ecclesiæ omnino fuere incognita.
- III. Quod legimus in quadam Dissertatione, jus scilicet confirmandi Patriarchas in Occidente fundari in illa unione, qua Ecclesiæ omnes conjunguntur cum Ecclesia Romana tanquam Centro unitatis, Matre, & Magistra omnium Ecclesiarum, *qui potest capere, capiat.*
- IV. Epistola *I. B. Clementis ad Corinthios* velut genuinum antiquitatis monumentum veneranda. Verum
- V. Utraque Epistola, & illa *Abgari ad Jesum*, & alia *Jesu ad Abgarum* commentitia ac apocrypha censenda.

VI.

- VI. An forte, an privato Sp. S. instinctu facta Divisio Provinciarum, in quibus Apostoli Evangelium prædicaturi? R. argumenta Baronii ad an. 44. N. 20 & 21. pro speciali Sp. S. impulsu fat. solida, sed quid vetat utrumque dicere?
- VII. Attenta Patrum traditione verisimilius videtur Paulum illud, quod animo conceperat Rom. 15. *Ÿ.* 24. executioni quoque mandasse, vid. Baronius ad an. 61.
- VIII. Septem Diaconi, de quibus Act. 6. *Ÿ.* 1., electi quoque ad sacrarum mensarum ministerium.
- IX. Distinctæ olim in Ecclesia Communio *Ecclesiastica, Laica, & Peregrina*, ac una cum altera nullatenus confundenda.
- X. Quanta mutatio, tanta Synodorum provincialium in Ecclesia olim autoritas, ut causæ majores in eisdem debuerint decidi.
- XI. Quonam jure olim Episcopis adempta facultas dispensandi in lege communi &c.?
- XII. Primus omnium, attentans Metropolitius imponere necessitatem à Sede Romana perendi Pallia, Bonifacius Moguntinus in Synodo Moguntina legitur, & hoc quanam de causa . . . ? At
- XIII. Metropolitæ Franciæ & Galliæ eandem constitutionem statim amplexus fuisse amplexos non legimus. Vid. *Geschichte der Deutschen, Erster Theil*, p. 388. item Zallwein T. III. q. 1. C. 3.
- XIV. Lapsus Marcellini, ac Conc. Sinuesanum licet antiqua monumentis Historiæ monumenta, eundem tamen lapsus ut commentitium, ac Concilium ut supposititium rejicimus cum R. R. vid. Anton. Pagi in *Critica* ad an. 302.
- XV. Utrum felix Romanæ Ecclesiæ Diaconus illegitime usurpati Pontificatus damnandus. Problema est.
- XVI. Immerito Baronius cum aliis conatur deprimere auctoritatem Can. Illiberitanorum.
- XVII. Infirmum argumentum, quo utitur Baronius ad probandam Synodum Laodicænam Nicænæ antiquiorem.
- XVIII. Errore lapsus Innocentius III. *C. à multis de etate, & qualitat. presic.*, dum judicat Subdiaconatum ab Urbano II. inter sacros, seu majores Ordines fuisse relatum.

- XIX. Ex Can. 6. Conc. Carthaginensis V. perspicuum, in ijs baptizandis, de quorum Baptismi valore ambigebatur, nondum adhibitam fuisse eo tempore clausulam præscriptam Cap. 2. de *Baptismo*.
- XX. Visio S. Petri Alexandrini de Ario, ejusdemque Martyris acta merito suspecta censentur falsitatis, ac suppositionis.
- XXI. Quodnam illud *delictum anime*, quod Can. 2. Nicæno legitur excludere à Clero, si quis à 2. aut 3. testibus fuerit convictus? R. verius videtur intellectam fuisse luxuriam, per actum externum completam.
- XXII. Quid aliud per Canones Sardicenses S. P. adjudicatum, quam merum jus quoddam revisionis?
- XXIII. A vero aberrant, quæ S. Epiphanius hæresi 68. de Origine Schismatis Meletiani refert.
- XXIV. Qui de eo dubitare possit, num in vim Tridentini Sess. 23. Cap. 1. de Reform. Parochus à Parœcia absque licentia Episcopi abesse possit, nescimus.
- XXV. Translationes primis Ecclesiæ sæculis graviter prohibita, & sin fiebant ita urgente Ecclesiæ necessitate, aut utilitate, auctoritas Metropolitæ intervenire debebat.
- XXVI. Originem Dignitatis patriarchalis derivamus tum ab Ecclesiis matricibus, per Petrum fundatis, tum ab urbibus Metropolitibus.
- XXVII. Sententiæ neganti Patriarchatum Episcopi R. sese extendisse per totum, qua late patet, occidentem, cur denegetur probabilitas?
- XXVIII. Canonem 6. Nicænum interpretamur de jure *Patriarchico*, non *Metropolitico*.
- XXIX. Authentiam Can. 3. Constantinopolitani solidis non suffulsi rationibus Baronius revocat in dubium.
- XXX. Quidnam Episcopo Constantinopolitano in vim dicti Canonis concessum? R. nil aliud, nisi merus confessus honoris post Episcopum Romanum.
- XXXI. Unde Pontifices sibi jus arrogarunt Ecclesias particulares erigendi in Ecclesias Primatiales, R. occasione fallarum Decretalium.
- XXXII. Metropolitæ ortum traxisse ab ipsismet Apostolis omni deditur probabilitate,

- XXXIII. Jura Patriarcharum, ac Metropolitanarum primum Consuetudine, ac moribus Cleri, ac populi introducta, dein legibus Conciliorum stabilita invenimus.
- XXXIV. Metropolitae per 13. fere Sæcula liberrime semper jus confirmandi, ac consecrandi Episcopos Suffraganeos exercuisse, benovimus.
- XXXV. Qui dispositionem Trid. Sess. 24. de Reform. Cap. 5. quo extendere volunt ad causas civiles, & literæ, & menti Tridentini vim inferunt.
- XXXVI. Olim gratis pro Deo & Scriptura pallium concedebatur, imo omnis præstatio severissime prohibita Can. novit. 3. Dist. 100, an adhuc in viridi observantia?
- XXXVII. Can. 4. Concilii Oecum. Chalced. invenimus statutum: ut Monachi cujuscunque regionis & civitatis Episcopo sint subiecti . . . ut Episcopus civitatis eam, quam par est, Monasteriorum curam gerat . . .

EX HISTORIA ECCLESIASTICA GERMANIÆ.

- XXXVIII. Quonam fundamento dici valet jus Precum vel per Concordata, vel per Trid. Sess. 24. de Reform. C. 19. fuisse sublatum, imo eidem vel in minimo derogatum?
- XXXIX. Unde Imperator gaudet jure dandi primarias Preces? R. ex antiqua & approbata consuetudine.
- XL. Preces primarias extensas olim fuisse ad omnia Beneficia, *cum Cura*, & *sine Cura*, ad omnia tam *Sæcularia*, quam *Regularia*, ad ipsum *Monachatum* satis notum.
- XLI. Jus primariorum Precum in vim A. B. prætereundum nequeunt Vicarii Imperii, evincit hoc ipsius Caroli V. Diploma de 1353. apud Würdtwein *Subsid. Diplom. T. II. p. 30.* Veruntamen.
- XLII. Ex jure solummodo cesso jus primariorum Precum per alios nonnunquam fuisse exercitum satis notum ex Diplomate Wenceslai de an. 1376. *ibidem pag. 34.*

XLIII.

- XLIII. Ipsos tres Emmos Electores Ecclesiasticos jure proprio dedisse Preces Primarias evincunt pariter diplomata. Cf. Würdtwein T. III.
- XLIV. Litteræ Primariarum Precum non confundendæ cum litteris alimonalibus sic dictis: *Panis Brief*. Vid. L. B. de Cramer Observ. Jur. univ. T. V. Obf. 1358. p. 347.
- XLV. Nullus Pallii usus in Archi-Episcopatibus Protestantibus J. P. O. art. 5. §. 19.
- XLVI. Jus Primariarum Precum quoad Ecclesias mediatas art. cit. §. 26. restrictum ad diem 1. Jan. 1624. prout Imperator *exercuit*, quod intelligendum non de *reali exercitio*, sed de *facultate exercendi*.
- XLVII. In Ecclesiis immediatis A. C. casu (quo Capitulum vel ob delictum, vel negligentiam jure eligendi privatum) jus devolutionis competit augustissimo Imperatori.
- XLVIII. Domino territoriali introducere simultaneum *innocium* suæ Religionis (quæ in anno normali nullum publicum, nec privatum habuit exercitium) per J. P. haudquaquam interdictum.
- XLIX. Princeps igitur à Protestanticâ transiens ad nostram Religionem, quam de causa prohiberi posset ab introducendo publico suæ Religionis coexercitio?
- L. Neque Domino territoriali *Jus transplantandi* subditos etiam inuitos vigore J. P. denegare possumus.
- LI. Juste, ac legitime à Ferdinando Rom. Rege P. R. insertum fuit *Reservatum Ecclesiasticum*.
- LII. Multum dubitari licet, ad quid illa protestatio ab Innocentio X. contra conclusa à summis Paciscentibus in P. W. interposita.
- LIII. Nesciunt, in quo consistat Primatus S. P., qualis à Christo descendit, qui eidem vel in minimo volunt esse derogatum per nostra Concordata.
- LIV. In Episcopatibus germaniæ S. P. non posse constituere Coadjutorem cum futura Successione irrequisito ac non obtento Capituli consensu indubitatim habetur.
- LV. Jus confirmandi Electiones ad Ecclesias Metropolitanas, item Cathedralis S. Apostolicæ immediate non subjectas per Concord. translatum in S. P. optime novimus, verum.

LVI. Qui ex eo inferunt Jus quoque conferendi Episcopos Suffraganeos S. P. reservatum, eosdem & Concordata Principum ignorare, nec penetrasse mentem Alschaffenburgenfium necesse videtur.

LVII. Canonice electum in vim Concord. P. confirmare tenerur, ad quid igitur Concord. inserta Clausula: *nisi ex causa rationabili, & evidenti &c.*?

LVIII. Majores dignitates post Pontificales in Cathedralibus, & Principales in Collegialibus Ecclesiis ab alternativa mensium exceptæ in favorem Ordinariorum.

LIX. B. A. C. 2. §. I. statuit, *ut homo justus, bonus, & utilis pro salute populi christiani eligatur in Regem R., quisnam alius intelligitur, quam Princeps sacris Catholicorum addictus?*

LX. An in eo abrogata censenda B. A. pert. art. 5. §. I. J. P. O., in quo inter utriusque Religionis Principes & Electores statuta *æqualitas exacta, & mutua?*

Si de veritate scandalum sumitur, utilis permittitur nasci scandalum, quàm veritas relinquatur.

Greg. M. Hom. 7mâ in Ezech.

Non enim possumus aliquid adversus veritatem, sed pro veritate tantum.

2. Corinth. Cap. XIII. §. VIII.

ULB Halle

3

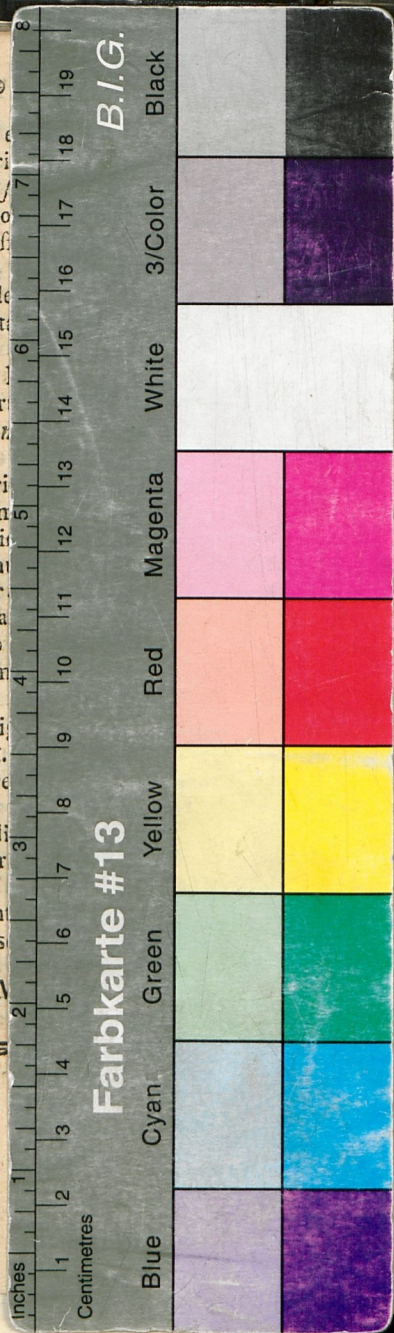
006 389 805

vd 18

1784 341
DISSERTATIO
HISTORICO-ECCLESIASTICA
DE
PATRIARCHATIBUS, PRIMATIBUS,
AC
DIGNITATIBUS METROPOLITICIS.

Q U A M
UNA CUM PARERGIS SELECTIS

EX
HISTORIA ECCLESIASTICA UNIVERSALI,
AC PARTICULARI

P R Æ S I D E

ANDREA SPITZ

ABBATIE TUITIENSIS ORD. S. BENEDICTI PROFESSO,
HISTORIE ECCLESIASTICÆ AC THEOLOGIE LITTERARIÆ
PROFESSORE O. & P.

ERUDITORUM TENTAMINI EXPONIT IN ACROATERIO
MAJORE BONNENSI

MANSUETUS SCHRÖDER

MIN. CONV. PRESBYTER, HISTORIE ECCLESIASTICÆ
AC JURIIUM AUDITOR

Die 1. Julii 1784. Mense à IX ad XI.

B O N N Æ,
EX TYPOGRAPHIA ELECT. ACAD. APUD JOAN. FRID. ABSHOVEN.